

Verkkosivustouudistus Svenskstudier för högskolestuderande -sivustolle

Niko Mannonen

Opinnäytetyö
Myynnin ja visuaalisen
markkinoinnin koulutusohjelma
2019

Tekijä(t) Niko Mannonen	
Koulutusohjelma Myynti ja visuaalinen markkinointi	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Verkkosivustouudistus Svenskstudier för högskolestuderande -sivustolle	Sivu- ja liitesivumäärä 59 + 3
<p>Opinnäytetyössä tehtiin verkkosivustouudistus Svenskstudier för högskolestuderande -sivustolle. Sivusto on luotu ruotsin kielen opiskelua varten, ja se sisältää erilaisia oppimateriaaleja sekä erilaisia työkaluja käyttäjän oman opiskelun tueksi. Opinnäytetyön toimeksiantajana oli neljästä korkeakouluopettajasta koostuva Mishmash-tiimi, joka on rakentanut sivuston aikaisemman version osana kansallista DIGIJOUJOU-hanketta. Toimeksiantajatiimin opettajat ovat Aalto-yliopiston sekä Haaga-Helian ja Laurean ammattikorkeakoulujen opettajia.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä Svenskstudier för högskolestuderande -sivustosta visuaalisesti miellyttävämpi, helppokäyttöisempi ja responsiivisempi. Sivuston visuaalisesta ulkoasusta haluttiin tehdä mahdollisimman raikas ja sivustoon käyttöön innostava kokonaisuus. Helppokäyttöisyydessä pyrittiin siihen, että sivustoa olisi helppo käyttää, sivustolla liikkuminen olisi rajoittamatonta ja joustavaa, ja käyttäjän etsimä tieto löytyisi sivustolta nopeasti.</p> <p>Työn teoriaosuudessa käsitellään teoriaa verkkosivuston uudistusprosessista. Tämä kattaa teoratiedon mm. sivuston nykyisen tilan arvioinnista ja analysoimisesta sekä uuden sivuston suunnittelemisesta ja rakentamisesta. Teoriaosuudessa keskityttiin tarkastelemaan asioita sivuston toiminnallisuuden, käytettävyyden ja hahmotettavuuden näkökulmasta. Tämä myös ohjasi paljon uudistetun sivuston suunnittelutyötä.</p> <p>Kaikki sivustouudistukseen liittyvät päätökset tehtiin teoriapohjaan ja toimeksiantajan toiveisiin nojaten. Esimerkiksi sivuston informaatioarkkitehtuuri ja sen pohjalta rakennettu uusi navigointijärjestelmä rakennettiin vahvasti teoriapohjaa hyödyntäen. Uudistetusta sivustosta onnistuttiin luomaan täysin responsiivinen visuaalinen kokonaisuus, jota on helppo käyttää. Uudistetulle sivustolle suoritettiin myös lopputestaus sivuston kohderyhmään kuuluvilla käyttäjillä. Testauksessa selvitettiin, kuinka hyvin sivusto vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin. Testaajilta saadun palautteen perusteella sivusto vastaa tavoitteisiin hyvin.</p> <p>Myös toimeksiantaja itse on tyytyväinen sivustouudistuksen lopputulokseen. Erityisen tyytyväinen toimeksiantaja on sivuston uuteen visuaaliseen ulkoasuun. Toimeksiantajan mukaan sivuston visuaalinen ulkoasu on miellyttävä ja toimiva kokonaisuus, joka on myös helposti silmäiltävissä.</p>	
Asiasanat Verkkosivustouudistus, verkkosivu, responsiivinen verkkosivu, visuaalinen ulkoasu	

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Verkkosivuston uudistamisprosessi.....	3
2.1	Nykytilan analyysi ja tärkeimpien kehityskohtien määrittäminen.....	3
2.2	Kohderyhmä.....	4
2.3	Sivuston ulkoasuun ja käytettävyyteen liittyvät muutokset.....	5
2.4	Uudistetun verkkosivuston tavoitteiden asettaminen.....	5
2.5	Uuden verkkosivun suunnittelu ja rakentaminen.....	6
3	Uuden verkkosivuston suunnittelu.....	7
3.1	Verkkosivun toiminnallisuus ja käytettävyys.....	7
3.2	Responsiivinen verkkosivu.....	8
3.3	Wordpress-sisällönhallintajärjestelmä.....	9
3.4	Informaatioarkkitehtuuri ja sivuston kokonaisrakenne.....	10
3.5	Rautalankamallit.....	11
3.6	Verkkosivun visuaalinen ulkoasu.....	12
3.6.1	Visuaalinen rakenne ja mallinnukset.....	12
3.6.2	Hahmolait.....	13
3.7	Graafiset elementit.....	15
3.7.1	Värit.....	15
3.7.2	Kuvat.....	15
3.7.3	Typografia.....	16
3.8	Yhteenveto teoriasta.....	17
4	Nykytilan analyysissä tarkasteltavat asiat.....	19
4.1	Sivuston kokonaisrakenne ja visuaalinen ulkoasu.....	19
4.2	Sivuston toiminnallisuus ja käytettävyys.....	21
4.2.1	Navigointi sivustolla.....	21
4.2.2	Sivuston responsiivisuus.....	23
5	Opintoportaali-sivusto ruotsin kielen opiskeluun.....	25
5.1	DIGIJOUJOU-hanke – toimeksiantajan esittely.....	25
5.2	Opintoportaalin käyttötarkoitus, kohderyhmä ja tavoite.....	25
6	Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston nykytila.....	27
6.1	Sivuston rakenteen ja visuaalisuuden nykytila sekä korjaustarpeet.....	27
6.2	Sivuston toiminnallisuuden ja käytettävyyden nykytila.....	29
6.2.1	Sivustolla navigoinnin nykytila.....	30
6.2.2	Sivuston responsiivisuuden nykytila.....	30
6.2.3	Toiminnallisuuden ja käytettävyyden vastaus vaatimuksiin ja korjaustarpeet	
	31	
6.3	Sivusto informaatioarkkitehtuurin nykytila.....	32

7	Uuden opintoportaali-sivuston suunnittelu.....	34
7.1	Suunnitteluprosessi ja -aikataulu.....	34
7.1.1	Toimeksiantajan toiveet	35
7.1.2	Informaatioarkkitehtuurin, kokonaisrakenteen ja navigointijärjestelmän suunnittelu	36
7.1.3	Sivuston visuaalisen ulkoasun ja responsiivisuuden suunnittelu	37
8	Uudistetun sivuston rakentaminen ja lopputuote.....	41
8.1	Wordpress-sisällönhallintajärjestelmän käyttö	41
8.2	Informaatioarkkitehtuuri ja sivuston kokonaisrakenne.....	43
8.3	Visuaalinen ulkoasu	43
8.3.1	Rautalankamallit.....	43
8.3.2	Värit, typografia ja kuvat.....	44
8.3.3	Visuaaliset mallinnukset.....	45
8.4	Navigointi sivustolla.....	47
8.5	Verkkosivustouudistuksen lopputuote	49
8.5.1	Lopputuotteen testaus.....	53
8.5.2	Lopputuotteesta saatu palaute.....	54
9	Pohdinta	56
	Lähteet	60
	Liitteet.....	63
	Liite 1. Opinnäytetyöprosessin aikataulu	63
	Liite 2. Esite Svenskstudier för högskolestuderande -sivustosta.....	64
	Liite 3. Uudistetun sivuston lopputestauksen tulokset	65

1 Johdanto

Svenskstudier för högskolestuderande -verkkosivusto on ruotsin kielen opiskelua varten luotu oppimisportaali ja materiaalipankki. Sivusto sisältää erilaisia ruotsin kielen opiske- luun tarkoitettuja oppimateriaaleja, kuten tehtäviä ja opiskelun tukena käytettäviä työka- luja. Sivuston on alun perin luonut neljästä opettajasta koostuva Mishmash-tiimi. Opettajat tulevat Aalto-yliopistosta sekä Haaga-Helian ja Laurean ammattikorkeakouluista. Sivusto on luotu osana kansallista DIGIJOUJOU-hanketta. Sivuston luomisessa on käytetty Wordpress-sisällönhallintajärjestelmää.

Tässä opinnäytetyössä tehdään verkkosivoustouudistus Svenskstudier för högskolestu- derande -sivustolle. Uudistuksen tavoitteina on tehdä sivustosta visuaalisesti miellyttä- vämpi, helppokäyttöisempi ja responsiivisempi. Toimeksiantaja toivoo, että sivuston visu- aalinen ulkoasu olisi raikas ja sivuston käyttöön innostava. Helppokäyttöisyyteen liittyen tavoitteena on, että uudistettua sivustoa on helppo käyttää ja haluttu tieto on helppo löytää sivustolta. Tähän pyritään vaikuttamaan uudelleen rakennetulla navigointijärjestelmällä ja selkeällä sivuston kokonaisrakenteella. Toimeksiantajan mukaan sivustoa käytetään pal- jon myös mobiililaitteilla. Tästä syystä sivuston responsiivisuuden parantaminen on yksi työn tärkeimmistä tavoitteista. Uudistetusta sivustosta pyritään tekemään sellainen, että se mukautuu käyttöalustan mukaan. Uudistetun sivuston tulisi toimia ongelmitta niin työ- pöydällä kuin tabletilla ja mobiilissakin.

Tavoitteet on valittu sillä periaatteella, missä sivuston ominaisuuksissa on eniten kehitettä- vää. Tavoitteet pyritään saavuttamaan siten, että ensin käydään läpi toimivan sivuston vaatimuksia teoriassa, jonka jälkeen teoriasta opittuja asioita sovelletaan käytäntöön mah- dollisimman hyvin. Uudistuksen tavoitteet on rajattu sivuston visuaalisiin ja toiminnallisiin ominaisuuksiin. Tästä syystä esimerkiksi sivuston hakukoneoptimointi jätetään tässä työssä täysin tarkastelun ulkopuolelle.

Koska sivusto on alun perin rakennettu Wordpress-sisällönhallintajärjestelmällä, toimeksi- antaja myös toivoo, että sivuston uudistaminen tapahtuu samaa järjestelmää käyttäen. Tämä on yksi työn rajoitteista, koska ei ole mahdollisuutta valita muuta järjestelmää verk- kosivujen rakentamiselle.

Henkilökohtaisina oppimistavoitteinani ovat Wordpress-sisällönhallintajärjestelmän käytön oppiminen, verkkosivusuunnittelun ja -kehittämisen prosessin ymmärtäminen sekä projek- tin aikatauluttamiseen ja hallintaan liittyvien taitojen kehittäminen. Näihin tavoitteisiin pyrin

pääsemään siten, että luon selkeän aikataulun opinnäytetyölleni, aloitan Wordpress-järjestelmään tutustumisen ajoissa ja kerään mahdollisimman relevanttia ja ajankohtaista teoratietoa suunnittelu- ja kehittämisprosessista.

Opinnäytetyön teoriapohja koostuu aihetta käsittelevästä kirjallisuudesta ja erilaisista internet-lähteistä. Lähteenä käytetty kirjallisuus käsittelee verkkosivusuunnittelun- ja kehittämisen prosessia, sivuston kokonaisrakennetta, verkkosivujen käytettävyyttä ja responsiivisuutta, sekä verkkosivustolla käytettäviä visuaalisia elementtejä. Teoratieto on valittu sillä perusteella, mikä koetaan relevantiksi ja tarpeelliseksi työn toteuttamisen kannalta. Esimerkiksi sivuston käytettävyyteen liittyvä teoria on äärimmäisen tärkeää, kun yksi työn tavoitteista on parantaa sivuston käytettävyyttä.

Opinnäytetyö alkaa teoriapohjan rakentamisella, jossa ensimmäisenä käydään verkkosivuston uudistamisprosessi läpi tiivistetysti. Tämän jälkeen käsitellään teoriaa verkkosivuston suunnittelusta. Verkkosivun suunnittelun teoria kattaa mm. teorian verkkosivun toiminnallisuudesta ja käytettävyydestä, responsiivisuudesta, kokonaisrakenteesta ja suunnittelun apuna käytettävistä työkaluista.

Opinnäytetyössä tehdään myös analyysi Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston nykytilasta. Ennen itse analyysiä käydään läpi teoriassa, mitä asioita nykytilan analyysissä tarkastellaan. Näitä asioita ovat mm. sivuston kokonaisrakenne, visuaalinen ulkoasu sekä toiminnallisuus ja käytettävyys. Itse nykytilan analyysissä tarkastellaan, miten sivusto nykyisessä muodossaan vastaa teoriassa esitettyihin vaatimuksiin. Näin myös kartoitetaan sivuston suurimmat kehityskohdat ja tarpeet.

Kun nykytilan analyysi on tehty, aloitetaan uudistetun sivuston suunnittelu. Suunnittelua ohjaavat nykytilan analyysistä saadut tiedot sekä toimeksiantajan toiveet. Suunnittelu tehdään kerätyn teoratiedon pohjalta ja sen apuna käytetään rautalankamalleja ja visuaalisia mallinnuksia. Suunnittelun jälkeen sivusto rakennetaan. Rakennusvaiheessa tarkastellaan Wordpress-sisällönhallintajärjestelmän eri ominaisuuksia ja niiden tuomia haasteita. Lisäksi käsitellään rautalankamallien ja visuaalisten mallinnusten hyödyntämistä rakentamisen tukena sekä uuden navigointijärjestelmän ominaisuuksia ja tärkeimpiä tehtäviä.

Lopuksi esitellään valmis tuote ja tarkastellaan, kuinka suunnitelman mukainen se on ja kuinka hyvin se vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin. Lisäksi käydään läpi lopputuotteesta saatua palautetta. Viimeisenä opinnäytetyössä tehdään yhteenveto työn onnistumisista ja kehityskohdista sekä pohditaan työn haasteita, tärkeimpiä oppeja ja itse lopputulosta.

2 Verkkosivuston uudistamisprosessi

Kun lähdetään uudistamaan jo olemassa olevaa verkkosivua, on hyvä aloittaa uudistamisprosessi nykyisen sivun tarkastelulla ja analyysillä. Näin voidaan havaita tärkeimmät sivuston tärkeimmät kehityskohdat ja päättää, mitä halutaan säilyttää ja mitä muuttaa. Uudistusta tehdessä on myös hyvä pitää mielessä sivuston kohderyhmä. Kun tiedetään, kenelle sivusto on tarkoitettu ja ketkä sitä käyttävät, pystytään myös mahdolliset muutokset optimoimaan tämän mukaisiksi. Lisäksi tulee tehdä suunnitelma uuden verkkosivun rakentamiselle ja ideoida sivuston ulkoasuun liittyvät muutokset. Kun nämä ovat tehty, voidaan aloittaa uuden sivuston varsinainen suunnitteleminen ja rakentaminen. (Patel 21.3.2019.) Näiden seikkojen lisäksi tulisi käydä läpi myös sivuston sisältö ja siihen liittyvät muutokset. Tässä opinnäytetyössä tehtävässä verkkosivu-uudistuksessa sisältö on toimeksiantajan vastuulla, eikä sitä muuteta. Tästä syystä se jätetään tarkastelun ulkopuolelle.

2.1 Nykytilan analyysi ja tärkeimpien kehityskohtien määrittäminen

Nykytilan analyysissä nimensä mukaisesti tarkastellaan ja analysoidaan sivuston nykyistä tilaa. Analyysin avulla pystytään muodostamaan yleiskuva sivuston nykytilasta ja sen uudistus- ja korjaustarpeista. Nykytilan analyysi auttaa tekemään päätöksiä siitä, mitä vanhasta sivustosta säilytetään ja mitä uusitaan. (Sinkkonen, Nuutila & Törmä 2009, 53-54.)

Nykytilan analyysissä tulisi käydä nykyinen sivusto kokonaisuudessaan läpi ja analysoida, mitkä asiat toimivat ja mitkä eivät. Selkeimmät korjaustarpeet saattavat tulla ilmi ja nopealla silmäilyllä. Kuitenkin jotkin korjausta tai parantelua tarvitsevat asiat vaativat syvempää paneutumista ja analysoimista, jotta saadaan selville, mitä pitää muuttaa. Tällaisia asioita voisivat olla esimerkiksi informaatioarkkitehtuurin rakenne tai navigoinnin helppous. (Gaeta 22.5.2017; Sinkkonen ym. 2009, 54.)

Nykytilan analyysin avulla pystytään nostamaan esiin sivuston tärkeimmät kehityskohdat. Kehityskohtia mietittäessä tulisi erityisesti huomioida se, mitä erilaisilla muutoksilla halutaan saavuttaa. Tässä kohtaa voidaan tehdä myös uuden sivuston vaatimusmäärittely. (Patel 21.3.2019.)

Vaatimusmäärittelyssä nimensä mukaisesti asetetaan kehitettävän verkkosivuston vaatimukset. Vaatimusmäärittelyssä määritellään perusteet uudistettavalle sivustolle. Tästä syystä vaatimusmäärittely on yksi prosessin peruspilareista, koska sen avulla voidaan selkeyttää kuvaa uudistetusta verkkosivustosta ja siitä, mitä siltä vaaditaan. (Sinkkonen ym. 2009, 49-50.)

Verkkosivuston vaatimukset voidaan jakaa useaan eri kategoriaan. Näitä kategorioita ovat mm. toiminnalliset vaatimukset, toimintaympäristövaatimukset, käyttäjävaatimukset ja käytettävyyksivaatimukset. Toiminnalliset vaatimukset määrittelevät sen, mitä sivustolla voi tehdä. Toimintaympäristövaatimukset asettavat vaatimukset sille, millaisissa olosuhteissa ja millaisilla laitteilla sivustoa tulisi pystyä käyttämään. Koska suurin osa ihmisistä käyttää verkkosivuja myös älypuhelimella ja tabletilla, lukeutuu toimintaympäristövaatimuksiin myös eri laitteiden asettamat vaatimukset. Sivustoa tulisi pystyä selaamaan sujuvasti sekä tietokoneella että mobiilisti. Käyttäjävaatimukset puolestaan koostuvat erilaisten käyttäjäryhmien ominaisuuksista, kuten käyttäjien tietotasosta ja osaamisesta. Käytettävyyksivaatimuksissa määritellään, mitä ominaisuuksia sivustolla tulisi olla, jotta se olisi edellä mainituille käyttäjille mahdollisimman miellyttävä käyttää. Käytettävyyksivaatimuksiin lukeutuu mm. sivuston tehokkuus, helppokäyttöisyys ja turvallisuus. (Sinkkonen ym. 2009, 49.)

2.2 Kohderyhmä

Verkkosivuston kohderyhmä koostuu sen käyttäjistä ja/tai potentiaalisista käyttäjistä. Yksinkertaisesti sanottuna, verkkosivuston kohderyhmä muodostuu niistä ihmisistä, jotka todennäköisimmin tulisivat käyttämään sivustoa. Kun lähdetään määrittämään kohderyhmää, tulee ensimmäisenä huomioida, mihin tarkoitukseen verkkosivustoa käytetään. Tämän jälkeen voidaan miettiä, minkälaiset ihmiset sitä luultavasti käyttäisivät. Huomioitavia ominaisuuksia kohderyhmää määriteltäessä ovat mm. ikä, elämäntilanne, sijainti sekä mahdollisesti myös sukupuoli. (Harvey 2018.) Esimerkiksi tässä opinnäytetyössä kehitettävän verkkosivuston kohderyhmään kuuluvat todennäköisimmin 19-30 -vuotiaat opiskelijat pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla. Käyttäjien sukupuoli ei puolestaan ole merkittävä tekijä kyseisen verkkosivuston kohderyhmää määritettäessä.

Kohderyhmän määrittely on tärkeää, jotta tietää, kenelle sivustoa tehdään ja ketkä sitä käyttävät. Näin myös käyttäjien toiveet voidaan huomioida verkkosivuston suunnittelussa. Kohderyhmän määrittäminen myös helpottaa käyttäjille mielekkään ja kiinnostavan sivuston suunnittelua. Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry (TIEKE) kertoo verkkosivuillaan, että kohderyhmän ominaisuudet ja tarpeet kannattaa ottaa huomioon mm. sivuston sisällön suunnittelussa, visuaalisuudessa, teknisessä toteutuksessa sekä esteettömyydessä. (TIEKE 2019.) Kaikki TIEKEN mainitsemat seikat vaikuttavat verkkosivuston käyttäjäkokemukseen. Tästä syystä on tärkeää, että kohderyhmä pyritään määrittämään mahdollisimman tarkasti. Näin käyttäjäkokemus pystytään optimoimaan mahdollisimman hyvin kyseiselle kohderyhmälle. Esimerkiksi tässä opinnäytetyössä kehitettävä etäopiskeluun tarkoitettu verkkosivusto tulisi olla ulkoasultaan inspiroiva, opiskeluun innostava ja miellyttävä käyttää.

2.3 Sivuston ulkoasuun ja käytettävyyteen liittyvät muutokset

Kun sivuston nykytila on analysoitu ja kehityskohdat löydetty, voidaan alkaa miettiä sivuston ulkoasuun ja käytettävyyteen liittyviä konkreettisia muutoksia. Tässä tilanteessa tiedetään jo, mitä halutaan muuttaa. Tarkoituksena onkin miettiä, millaisilla ratkaisuilla nämä muutokset tehdään. Tämä vaihe on niin sanottu ideointivaihe, jossa listataan ylös kaikki ulkoasuun ja käytettävyyteen liittyvät muutosideat. Ideoinnin apuna käytetään usein rautalankamalleja (wireframes) ja pelkistettyjä visuaalisia mallinnuksia (mockups). (Patel 21.3.2019; Sinkkonen ym. 2009, 203-205.) Rautalankamalleja käsitellään tarkemmin luvussa 3.5 (s. 11) ja visuaalisia mallinnuksia luvussa 3.6.1 (s. 12).

Ulkoasun kohdalla voidaan tässä vaiheessa miettiä esimerkiksi sivun kokonaisrakennetta, värejä, kuvamaailmaa ja interaktiivisuutta. Yksinkertaisimmillaan tässä vaiheessa on kyse siitä, miltä uuden verkkosivun halutaan näyttävän käyttäjän silmissä. Inspiraatiota uudelle ulkoasulle voi hakea esimerkiksi toisilta sivustoilta. Näin on mahdollista havaita esimerkiksi tämän päivän trendejä verkkosivusuunnittelussa. Tämän avulla voidaan myös varmistaa, että oma verkkosivu on ulkoasun suhteen ajan tasalla. (Gaeta 22.5.2017; Patel 21.3.2019.)

Käytettävyyteen liittyvissä asioissa voidaan tarkastella esimerkiksi navigoinnin helppoutta ja sitä, kuinka helposti erilaiset asiat ovat löydettävissä sivustolta. Tässä vaiheessa on kannattaa kiinnittää erityistä huomiota sivuston navigointivalikon, erilaisten painikkeiden ja linkkien toiminnallisuuden suunnitteluun. (Krug 2013; Patel 21.3.2019.)

Kaikki mahdolliset muutosideat kannattaa kirjata ylös tai niistä kannattaa tehdä jonkinlainen mallinnus. Esimerkiksi, jos halutaan vaihtaa sivuston värejä, kannattaa pistää muistiin, mitä värejä uudella sivustolla käytetään. Näin erilaiset ideat ja ajatukset on helppo palauttaa muistiin siinä vaiheessa, kun uutta sivustoa aletaan suunnittelemaan ja rakentamaan. Tämä myös auttaa pitämään kirjaa siitä, mitkä ideoista menevät toteutukseen ja mitkä eivät. (Patel 21.3.2019.)

2.4 Uudistetun verkkosivuston tavoitteiden asettaminen

Uudistettavalle verkkosivulle tulee asettaa myös selkeät tavoitteet. Tämä auttaa muodostamaan kuvaa siitä, mitä uudistuksella halutaan saavuttaa. Tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi sivun toiminnallisuuteen, käytettävyyteen ja/tai visuaaliseen rakenteeseen. Tavoitteet voivat olla oikeastaan mitä tahansa, jos ne parantavat sivuston käyttäjäystävällisyyttä. (Patel 21.3.2019.)

Tavoitteita voidaan listata useita, jonka jälkeen niistä voidaan valita tärkeimmät ja toimia niiden saavuttamisen mukaan. Tavoitteiden tulee kuitenkin olla realistia ja saavutettavissa. Tavoitteita asetettaessa on tärkeää pitää mielessä sivuston nykyinen tila ja asettaa tavoittaa sen pohjalta. Esimerkiksi, jos nykyinen sivusto ei toimi mobiilissa toivotulla tavalla, voisi uudistetun sivuston yksi tavoite olla parempi responsiivisuus ja parempi käytettävyys mobiilissa. Tavoitteet on hyvä pitää mielessä, kun verkkosivun uudistamista aletaan suunnitella ja toteuttaa, koska ne vaikuttavat vahvasti siihen, mitä uudistuksia tehdään. (Gaeta 22.5.2017.) Verkkosivuston responsiivisuutta käsitellään tarkemmin luvussa 3.2 (s. 8).

2.5 Uuden verkkosivun suunnittelu ja rakentaminen

Kun kaikki edellä mainitut vaiheet on suoritettu, voidaan aloittaa uuden sivuston varsinainen suunnittelu ja rakentaminen. Suunnittelu sisältää mm. sivuston rakenteen, visuaalisten elementtien, toiminnallisuuden ja käytettävyyden suunnittelemisen.

Myös tässä vaiheessa sivuston rakenteen ja visuaalisten elementtien suunnittelussa hyödynnetään edellisessä luvussa mainittuja rautalankamalleja ja visuaalisia mallinnuksia. Tämän vaiheen visuaaliset mallinnukset ovat kuitenkin huomattavasti tarkempia ja yksityiskohtaisempia, kuin ideointivaiheessa. Tarkoituksena on tehdä selkeä suunnitelma siitä, miltä uudistettu sivusto tulee näyttämään lopullisessa muodossaan. Tarkasti tätä suunnitelmaa seuraamalla uudistetusta sivustosta saadaan juuri sellainen kuin on suunniteltu. (Gaeta 22.5.2017; Patel 21.3.2019.)

Verkkosivuston toiminnallisuutta suunniteltaessa tulisi kiinnittää huomiota mm. navigointiin sivustolla sekä sivuston responsiivisuuteen, nopeuteen ja kokonaisrakenteeseen. Lisäksi tulisi pitää mielessä, ketkä sivustoa käyttävät ja, mitä he haluavat sivustolta. Näin pystytään luomaan kaikkia osapuolia tyydyttäviä ratkaisuja. (Garrett 2011; ClubRunner 2019.)

3 Uuden verkkosivuston suunnittelu

Verkkosivuston suunnittelussa suunnitellaan sivuston toiminnallisuutta, käytettävyyttä, responsiivisuutta, informaatioarkkitehtuuria ja kokonaisrakennetta sekä visuaalista ulkoasua. Sivuston toiminnallisuus ja käytettävyys määrittelevät sen, millaista käyttäjän on sivua käyttää. Responsiivisuudella tarkoitetaan sitä, kuinka hyvin sivusto mukautuu erilaisien käyttöalustojen mukaan. Informaatioarkkitehtuuri määrittää sen, miten sivustolla oleva tieto on jäsennetty. Se myös luo pohjan sivuston kokonaisrakenteelle. Sivuston visuaalinen ulkoasu puolestaan määrittää sen, miltä sivusto näyttää käyttäjän silmissä. Näitä edellä mainittuja asioita käsitellään tässä luvussa teorian kautta.

3.1 Verkkosivun toiminnallisuus ja käytettävyys

Verkkosivun toiminnallisuutta suunniteltaessa tulisi määritellä, mitä verkkosivu-uudistuksella halutaan saavuttaa. Lisäksi tulisi myös ymmärtää, mitä sivuston käyttäjät haluavat saavuttaa sen käytöllä. Näin pystytään luomaan kaikkia osapuolia tyydyttäviä ratkaisuja. Toiminnallisuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat mm. navigointi sivustolla, sivuston selainystävällisyys, responsiivisuus, nopeus, rakenne ja turvallisuus. Nämä asiat vaikuttavat myös sivuston käytettävyyteen ja käyttäjäystävällisyyteen merkittävästi. (Garrett 2011; ClubRunner 2019.) Verkkosivuston responsiivisuutta käsitellään tarkemmin luvussa 3.2 (s. 8), ja verkkosivuston rakennetta luvussa 3.4 (s. 10).

Yksi suuri verkkosivuston toiminnallisuuteen vaikuttava tekijä on sivuston käytettävyys. Verkkosivuston pitäisi olla helposti hahmotettava, ja käyttäjän tulisi yhdellä silmäyksellä pystyä ymmärtämään, mistä sivustolla on kyse ja miten sitä käytetään. Käyttäjä ei siis joudu miettimään, miten sivusto toimii ja miten esimerkiksi liikkua sivustolla. Tähän liittyen tulisi ymmärtää, miten käyttäjä todellisuudessa käyttää sivustoa. Ei riitä, että olettaa käyttäjien käyttäytyvän tietyllä tavalla. (Krug 2013.)

Nykypäivän käyttäjät eivät käytä aikaa käydäkseen läpi jokaisen sivun sisällön läpi yksityiskohtaisesti, vaan he muodostavat kuvan sivusta yhdellä vilkaisulla. Näin he myös muodostavat yleiskuvan sivusta ja päättävät, miellyttääkö sivusto heitä vai ei. Käyttäjät tulevat sivustolle, koska heillä on joku tehtävä tai asia minkä he haluavat suorittaa. Esimerkiksi Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston käyttäjien tehtävänä on mitä luultavimmin löytää materiaalia, jonka avulla opiskella ruotsia. Mitä nopeammin ja vaivattomammin käyttäjät saavat tehtävänsä suoritettua, sitä tyytyväisempiä he ovat. Jos käyttäjät kohtaa ongelmia sivustolla, eikä sivusto miellytä heitä, jättävät he todennäköisesti tehtävän suorittamatta. (Krug 2013.)

Tähän liittyy vahvasti navigointi ja liikkuminen sivustolla sekä asioiden löytäminen sivustolta. Esimerkiksi sivustolla olevat painikkeet ja linkit tulisivat olla selkeästi havaittavia ja riittävän helposti ymmärrettäviä. Painikkeen tai linkin pitäisi siis itsessään kertoa, mitä tapahtuu, jos sitä klikkaa. Yksi olennainen seikka on myös se, että käyttäjä tietää missä sivuston osassa hän milläkin hetkellä on, mitkä ovat sivun tärkeimmät asiat, ja miten hän pääsee siirtymään sivulta toiselle. Tämä myös auttaa käyttäjää löytämään etsimänsä. Jos sivulla on liikaa hahmottamista häiritseviä tekijöitä, voi tämä hankaloittaa sivustolla liikkumista ja johtaa jopa siihen, että käyttäjä eksyy sivustolla. (Krug 2013.) Navigointia sivustolla käsitellään tarkemmin luvussa 4.2.1 (s. 21).

3.2 Responsiivinen verkkosivu

Yksinkertaisimmillaan responsiivisuus tarkoittaa sitä, että verkkosivu mukautuu sen mukaan, millä alustalla sitä selataan. Alustalla tarkoitetaan tässä tapauksessa sitä, selataanko sivustoa puhelimella (mobiili), tabletilla vai tietokoneella (työpöytä). Käytännössä tämä tarkoittaa, että verkkosivu toimii joustavasti, ja skaalautuu käytettävän laitteen näytön mukaan. Tästä syystä verkkosivu tulisi rakentaa ja optimoida siten, että se soveltuu kaikille alustoille. Monet verkkosivujen julkaisualustat, kuten tässä opinnäytetyössä käytetty Wordpress, optimoivat työpöytäversion automaattisesti myös mobiiliin, mutta nämä eivät aina toimi optimaalisesti. Tästä syystä työpöytäversion rakentamisen jälkeen on hyvä käydä läpi myös automaattisesti luotu mobiiliversio ja korjata mahdolliset virheet. Myös tablet-versio, joka sijoittuu työpöytäversion ja mobiilin välimaastoon, on hyvä käydä erikseen läpi. Näin voidaan varmistaa, että sivuston responsiivisuus on optimaalisella tasolla. (Marcotte 2014.)

Kaikki työpöydällä toimiva sisältö ei välttämättä toimi mobiilissa, kuten esimerkiksi isot kuvat tai pitkät tekstit. Responsiivisen verkkosivun suunnittelussa tulee huomioida, että kaikki työpöytäversiossa toimiva sisältö ei välttämättä toimi mobiilissa. Myöskään kaikki fontit eivät toimi kaikissa selaimissa ja alustoissa. Jos sivulla on sisältöä, esimerkiksi isoja kuvia, joka ei toimi responsiivisesti, ei sivusto näy oikein mobiilissa. Tällöin sivusto menee myös ”rikki” siirryttäessä työpöytäversiosta mobiiliin. Mitään tärkeää mobiiliversiosta ei kuitenkaan kannata jättää pois. Mobiilissa tulisi olla pääsy samoihin asioihin kuin tietokoneella. Elementit tulee vain asetella sivulle niin, että ne näkyvät mobiililaitteen näytöllä oikein. Tässä on hyvä huomioida myös se, että mobiililaitteen näyttö on kapea, joten asiat on parempi asetella allekkain, jolloin käyttäjä voi selata sivua ainoastaan ylhäältä alaspäin ja päinvastoin. (Krug 2013; Marcotte 2014.)

3.3 Wordpress-sisällönhallintajärjestelmä

Wordpress on yksi maailman tunnetuimmista julkaisualustoista ja sisällönhallintajärjestelmästä, jota käyttävät niin yksityishenkilöt kuin yrityksetkin. Wordpressin ovat kehittäneet Matt Mullenweg ja Mike Little, ja se julkaistiin vuonna 2003. Wordpressistä on olemassa sekä ilmainen että maksullinen versio. Tässä opinnäytetyössä tehtävässä verkkosivu-uudistuksessa käytetään Wordpress-julkaisualustaa toimeksiantajan toiveesta. Myös nykyinen versio uudistettavasta verkkosivustosta on luotu Wordpressillä. (Williams, Damstra & Stern 2013.)

Wordpress luotiin alun perin blogien kirjoittamiseen ja ylläpitoon. Nykypäivänä Wordpressillä pystytään kuitenkin luomaan suuriakin sivustoja. Luultavasti tästä syystä suuretkin yritykset suosivat Wordpressiä. Näitä yrityksiä ovat mm. Sony, UPS, CNN ja Reuters. Wordpressin suosioon ja monipuolisuuteen vaikuttavat erityisesti sen yksinkertaisuus, helppo käytettävyys sekä laaja valikoima lisäosia ja teemoja. Wordpress toimii avoimella lähdekoodilla. Tämä tarkoittaa sitä, että kuka tahansa pääsee näkemään Wordpressin lähdekoodin ja muokkaamaan sitä omien tarpeidensa mukaan. Tämä myös mahdollistaa Wordpressin jatkuvan kehityksen ja edellä mainitun monipuolisuuden. (Williams ym. 2013.)

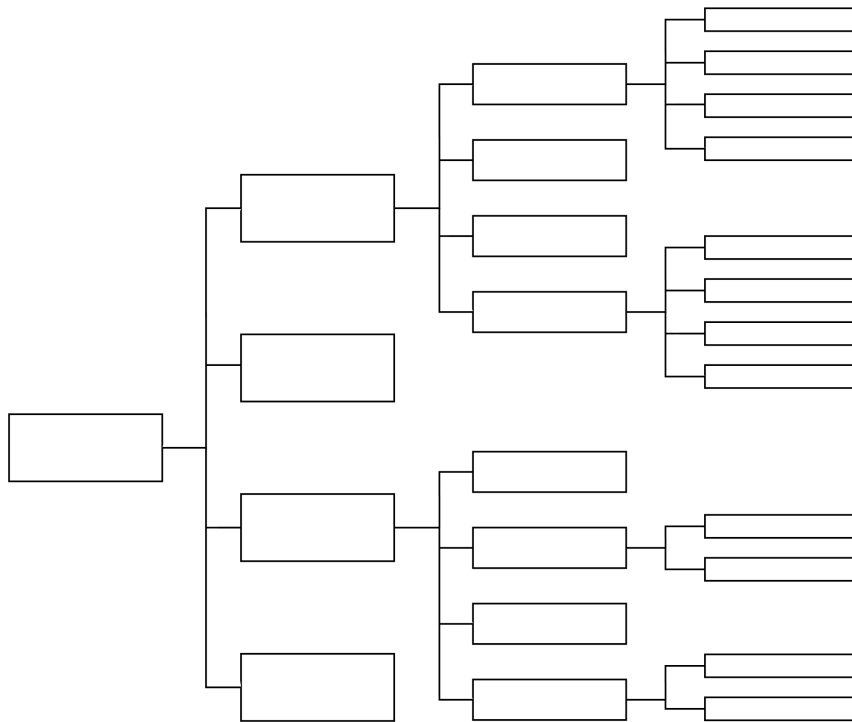
Rakennettaessa verkkosivua Wordpressillä, voidaan sivusto luoda joko koodaamalla, tai muokkaamalla valmista teemaa lisäosana saatavalla muokkausohjelmalla. Luultavasti helpoin tapa aloittaa sivuston rakentaminen Wordpressillä on valita valmis teema ja muokata sitä. Teeman valitsemisessa kannattaa kiinnittää teeman tarjoamaan sivuston rakentamiseen sekä teeman responsiivisuuteen. Teemaa voi tietysti muokata oman tarpeensa mukaan, mutta jotkin teemat ovat vain rajallisesti muokattavissa. Wordpressillä pystyy rakentamaan uusia ja muokkaamaan jo olemassa olevia sivupohjia, jotka nopeuttavat sivuston rakentamista. Sivupohjia hyödynnetään myös tässä opinnäytetyössä tehtävässä sivusto-uudistuksessa. Sivupohjien hyödyntämistä käsitellään lisää luvussa 8.1 (s. 42). (Williams ym. 2013.)

Kuten edellä mainittiin, voi valmista Wordpress-teemaa muokata lisäosana saatavalla muokkaimella. Näin voi luoda verkkosivuston ilman, että osaa koodata. Yksi näistä muokauslisäosista on Elementor, jota käytetään myös tässä opinnäytetyössä. Elementorin avulla pystyy muokkaamaan sitä tukevaa teemaa lähes rajattomasti omien tarpeidensa mukaan. (Elementor 2019.)

Elementorin avulla pystytään myös muokkaamaan sivuston mobiili- ja tablettiversiot erikseen, jolloin sivustosta voidaan luoda täysin responsiivinen. Sivuston responsiivisuus tietysti riippuu jonkin verran sivuston pohjana käytettävästä teemasta. Suurin osa Elementoria tukevista teemoista ovat kuitenkin täysin responsiivisia. (Elementor 2019.)

3.4 Informaatioarkkitehtuuri ja sivuston kokonaisrakenne

Informaatioarkkitehtuuri luo pohjan koko sivuston rakenteelle. Informaatioarkkitehtuuri määrittää sen, miten sivustolla oleva tieto on jäsennetty. Se kattaa tiedon rakenteet, organisoinnin ja luokittelun. Informaatioarkkitehtuurin tärkein tehtävä on helpottaa informaation löytämistä ja hallintaa. Hyvin rakennettu informaatioarkkitehtuuri auttaa käyttäjää hahmottamaan, missä kyseisellä hetkellä sivustolla sijaitsee ja mistä hän voisi löytää etsimänsä tiedon. Informaatioarkkitehtuuri kannattaa rakentaa mahdollisimman hierarkkiseksi, jotta sitä on helpompi ymmärtää (Kuvio 1).

Kuvio 1. Esimerkki sivuston informaatioarkkitehtuurista (Sinkkonen ym. 2009, 185.)

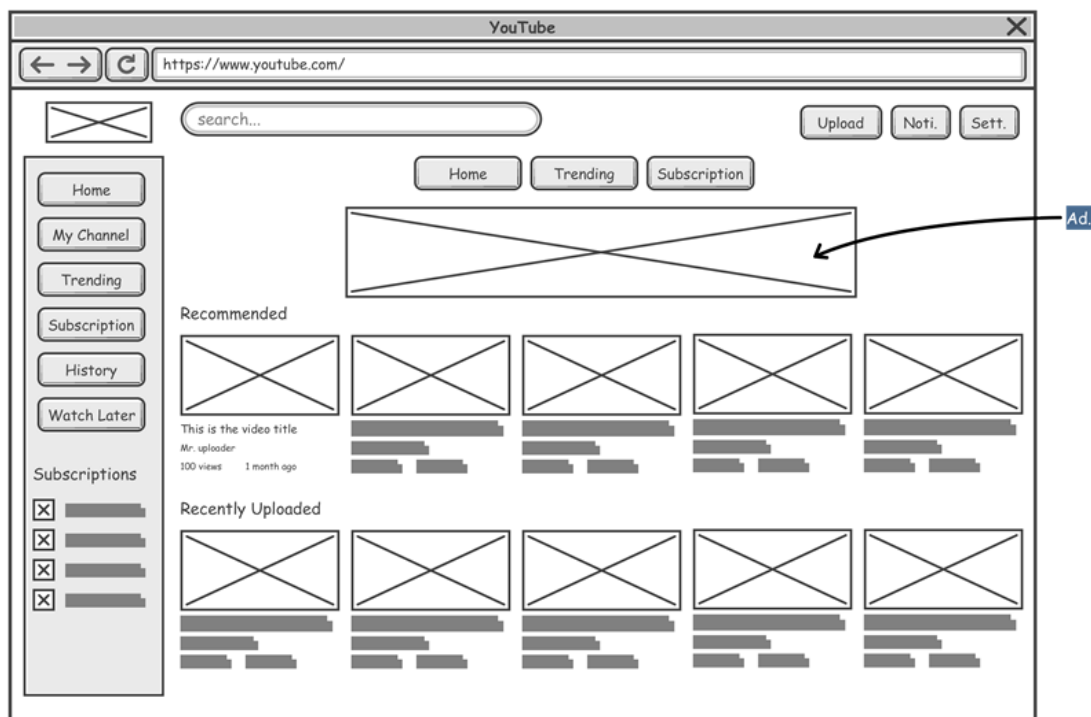
Kuten yllä olevassa kuviossa (Kuvio 1) on esitetty, tukee hierarkkinen informaatioarkkitehtuuri ihmisen luontaista tapaa jaotella asioita ylä- ja alakäsitteisiin. Tämä auttaa käyttäjää ymmärtämään sivustolla olevaa tietoa ja liikkumaan sivustolla. Hierarkkisen tiedon jäsentelyn avulla käyttäjän on helpompi myös päätellä, mitä mistäkin sivuston osasta löytyy ja mihin mikäkin linkki sivustolla johtaa. (Sinkkonen ym. 2009, 184.)

Verkkosivun tavallisin käytettävyysoongelma on se, ettei sivustolta löydy käyttäjän etsimää tietoa. Tästä syystä tieto on hyvä organisoida käyttäjän näkökulmasta jo rakennusvaiheessa. Mitä enemmän tietoa sivustolla on, sitä enemmän sen organisoinnin merkitys kasvaa. Kun sivuston rakenne on looginen, sitä helpommin käyttäjä löytää sieltä etsimänsä tiedon. Ilman hyvää organisointia mahdollisuus tiedon hukkumisesta sivustolle kasvaa. (Sinkkonen ym. 2009, 184-185; Patel 2019.)

Informaatioarkkitehtuuri kattaa myös sen, miten sivuston eri sivut on jäsennelty. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, missä järjestyksessä eri sivut näkyvät sivuston navigointijärjestelmässä, eli menuissa. Tähän vaikuttavat myös eri sivuille ohjaavien linkkien nimet sekä sivujen otsikot ja teemat. Samaan kategoriaan kuuluvat sivut tulisi navigointijärjestelmässä sijoittaa saman pääotsikon / -linkin alle. (Sinkkonen ym. 2009, 185-186.)

3.5 Rautalankamallit

Kun informaatioarkkitehtuuri on tehty, ja kokonaisrakenne suunniteltu, voidaan aloittaa sivuston sisäisen rakenteen suunnittelu. Käytännössä tämä tarkoittaa toiminnallisuuden ja tietosisällön suunnittelua. Suunnittelussa käytetään apuna rautalankamalleja (wireframes). Rautalankamalli toimii toiminnallisena kuvauksena verkkosivun sisäisestä rakenteesta. Kuten alla olevasta kuvasta (Kuva 1) näkyy, rautalankamallissa osoitetaan valikkojen, painikkeiden, kuvien ja tekstien paikat. (Sinkkonen ym. 2009, 23.)

Kuva 1. Esimerkki rautalankamallista (Visual-paradigm 15.8.2016)

Kuten yllä olevasta kuvasta (Kuva 1) voidaan huomata, eri elementit esitetään rautalankamallissa vain paikanvaraajina ilman sisältöä. Rautalankamallin tehtävänä on vain kertoa mihin kohtaan sivua mikäkin elementti tulee. Lisäksi rautalankamalliin voidaan lisätä eri elementtien selitykset. Rautalankamalleista ei käy ilmi sivuston visuaaliset elementit, kuten värit, typografia tai kuvat. (Sinkkonen ym. 2009, 203.)

3.6 Verkkosivun visuaalinen ulkoasu

Verkkosivuston visuaalisen ulkoasun tärkein tehtävä on esittää sivuston sisältö ymmärrettävässä muodossa. Sivun visuaalinen rakenne auttaa käyttäjää hahmottamaan sivun rakennetta. Visuaalisen ulkoasun avulla autetaan käyttäjää huomaamaan, jäsentämään ja ymmärtämään sivuston eri elementtejä ja toimintoja paremmin. Visuaalinen ulkoasu luo myös visuaalisen identiteetin ja yleisilmeen verkkosivustolle. Visuaalisen ulkoasun elementteihin ja tekijöihin lukeutuvat värit, kuvat, typografia ja sivuston asettelu. Lisäksi visuaalisen ulkoasun avulla voidaan helpottaa käyttäjän navigointia sivustolla. (Sinkkonen ym. 2009, 242; McIntire 2007.)

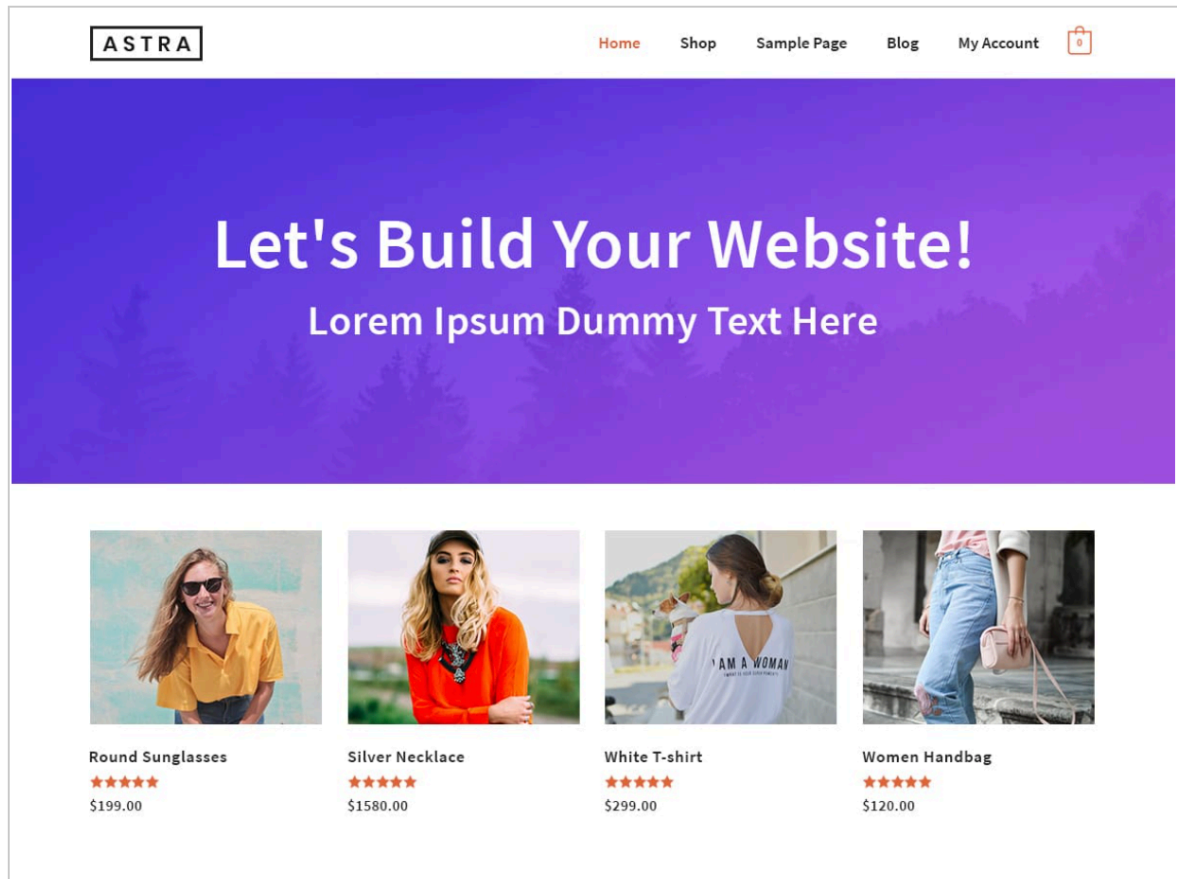
3.6.1 Visuaalinen rakenne ja mallinnukset

Kuten sanottua, sivun visuaalinen rakenne auttaa käyttäjää hahmottamaan sivun kokonaisrakennetta paremmin. Hyvin suunniteltu visuaalinen rakenne myös parantaa sivun käytettävyyttä. Visuaalinen rakenne auttaa käyttäjää hahmottamaan sivuston eri elementtejä paremmin, kuten esimerkiksi painikkeita ja linkkejä. Tämä helpottaa käyttäjän liikkumista sivustolla. Visuaalinen rakenne kannattaa kuitenkin pitää suhteellisen yksinkertaisena, koska liian monimutkainen visuaalinen rakenne saattaa hankaloittaa sivuston hahmottamista. Tällöin myös sivuston käytettävyyden kärsii. Visuaalinen rakenne kannattaa myös pitää mahdollisen kevyenä, jotta sivuston latausnopeus pysyy alhaisena. Tästä syystä visuaalisten elementtien, kuten kuvien, tiedostokoot kannattaa pitää mahdollisimman pieninä. Visuaalisen rakenteen luominen on tietynlaista tasapainottelua ulkoasun ja käytettävyyden välillä. (McIntire 2007.)

Visuaalisen rakenteen tulisi olla sama sivuston jokaisella yksittäisellä sivulla. Näin pystytään luomaan yhtenäinen yleisilme sivustolle. Yhtenäinen visuaalinen rakenne luo sivustolle identiteetin, joka kuvastaa juuri kyseistä sivustoa. Visuaalisen rakenteen tulisi olla käyttäjän silmää miellyttävä ja sivuston käyttöön inspiroiva. Lisäksi visuaalinen rakenne on työkalu tehdä sivustosta erottuva ja persoonallinen. (McIntire 2007; Sinkkonen ym. 2009, 249-250.)

Sivun visuaalisesta rakenteesta voidaan tehdä myös mallinnuksia (mockups), eli ikään kuin visuaalisen rakenteen prototyyppejä. Visuaaliset mallinnukset ovat myös hyvä työkalu visuaalisen rakenteen suunnitteluun. Kuten alla olevassa kuvassa (Kuva 2), voidaan mallinnusten avulla testata erilaisia visuaalisia elementtejä, kuten värejä ja fontteja. Näin voidaan nähdä, miten eri elementit toimivat yhdessä ja yksinään. (Colorlib 29.7.2019.)

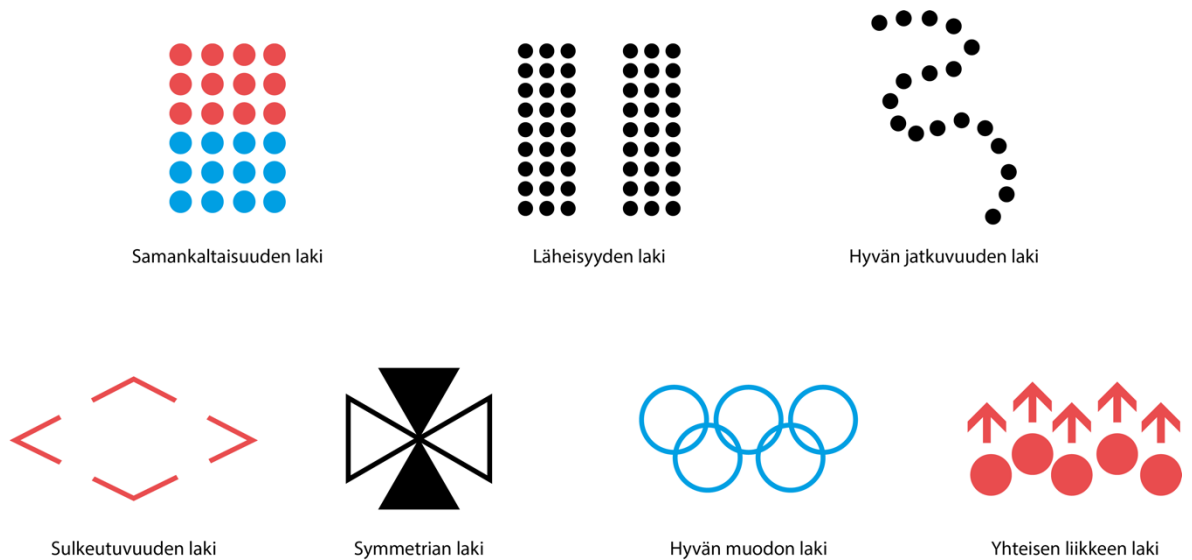
Kuva 2. Esimerkki verkkosivun visuaalisesta mallinnuksesta (Astra 2019).

Yllä olevassa kuvassa (Kuva 2) on visuaalinen mallinnus Wordpressin Astra-teemasta. Mallinnus kertoo, miltä sivusto voisi näyttää kyseistä teemaa käytettäessä. Kuten kuvasta voidaan huomata, visuaalinen mallinnus kertoo paljon siitä, miten eri elementit sopivat yhteen, ja miten esimerkiksi eri värit, fontit ja kuvat toimivat sivulla. Tämän avulla pystytään muodostamaan realistista kuvaa visuaalisesta ulkoasusta.

3.6.2 Hahmolait

Hahmolait ovat yleisiä visuaalisten kokonaisuuksien hahmottamiseen liittyviä periaatteita ja sääntöjä. Hahmolakien avulla pystytään sekä auttamaan käyttäjää hahmottamaan sivustolla olevia kokonaisuuksia paremmin että ohjaamaan käyttäjän katsetta. Hahmolakeja

on yhteensä seitsemän. Lakeja ovat alla olevassa kuvassa (Kuva 3) esitetyt samankaltaisuuden laki, läheisyyden laki, hyvän jatkuvuuden laki, sulkeutuvuuden laki, symmetrian laki, hyvän muodon laki ja yhteisen liikkeen laki. (Gans 2.7.2017; Heikkinen 13.10.2016.)

Kuva 3. Hahmolait (Gans 2.7.2017; Heikkinen 13.10.2016)

Samankaltaisuuden lain mukaan kuviot, jotka ovat muodoltaan, väreiltään tai kooltaan samankaltaisia mielletään yhteenkuuluviksi. Läheisyyden lain mukaan lähekkäin olevat kuviot mielletään yhteenkuuluviksi. Mitä lähempänä kuviot ovat toisiaan, sitä todennäköisemmin ne nähdään ryhmänä. Hyvän jatkuvuuden lain mukaan esimerkiksi keskenään yhdistyvien viivojen suunta muuttuu mahdollisimman vähän yhdistymiskohdassa. Sulkeutuvuuden lain mukaan kuvio voidaan hahmottaa yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, vaikka siitä puuttuisi osia. Symmetrian lain mukaan mitä yhdenmukaisemman ja tasasuhtaisemman kuvion eri osat muodostavat, sitä helpommin katsoja näkee sen yhtenä symmetrisenä kuviona, eikä sitä muodostavia osia. Hyvän muodon laki kertoo siitä, miten ihminen pyrkii ymmärtämään kuviot mahdollisimman yksinkertaisina, hyvämuotoisina ja säännömukaisina. Yhteisen liikkeen lain mukaan asiat mielletään samaan ryhmään, jos ne liikkuvat samalla nopeudella samaan suuntaan. (Gans 2.7.2017; Heikkinen 13.10.2016.)

Hahmolakeja noudattamalla visuaalisesta rakenteesta pystytään luomaan loogisempi ja helpommin hahmotettava kokonaisuus. Tämä myös parantaa sivuston käyttäjäystävällisyyttä. Käyttäjä havaitsee sivustolla olevat elementit ja ymmärtää niiden käyttötarkoituksen paremmin, kun elementit on jäsennelly selkeästi ja loogisesti hahmolakien mukaan. (Laine 2004.) Tässä opinnäytetyössä tehtävässä verkkosivustouudistuksessa noudatetaan erityisesti samankaltaisuuden, läheisyyden ja hyvän jatkuvuuden lakeja. Lakeja noudatetaan sivuston visuaalisen ulkoasun suunnittelussa, jota käsitellään luvussa 7.1.3 (s. 37).

3.7 Graafiset elementit

Sivuston graafisilla elementeillä tarkoitetaan sivuston värejä, typografiaa ja kuvia. Ne myös rakentavat sivuston visuaalisen kokonaisuuden yhdessä hahmolakien kanssa. Graafisten elementtien päätehtävänä on muodostaa sivun visuaalinen identiteetti. Ne myös toimivat tehokkeinona herättää käyttäjän mielenkiinto hänen tullessa sivustolle. (Sinkkonen ym. 2009, 249-250.)

3.7.1 Värit

Värit ovat yksi voimakkaimmista graafisista elementeistä. Värit ovat luultavasti tehokkain keino kuvastamaan sivuston identiteettiä. Ihmiset reagoivat väreihin tunnepohjaisesti eri tavoin, joten värien valintaan kannattaa kiinnittää huomiota. Värit vaikuttavat vahvasti siihen millainen käsitys ja tunnelma sivustosta välittyy. (Sinkkonen ym. 2009, 252)

Sivustolla ei kannata käyttää liian saman sävyisiä värejä, muttei myöskään toistensa kanssa ristiriidassa olevia värejä. Värien tulisi olla toisistaan erottuvia, mutta myös tasapainossa keskenään. Lämpimät värit ovat dominoivia, joten niitä ei suositella käytettäväksi sivuston taustaväreinä. Taustaväreissä kannattaa suosia mieluummin kylmempiä sävyjä. Tämä johtuu siitä, että lämpimät värit kiinnittävät ihmisen huomion paremmin kuin viileät värit. Muut värit myös erottuvat viileämmistä väreistä paremmin. Tästä syystä kirkkaita ja lämpimiä värejä kannattaa käyttää korostusvärinä sivustolla, ja kevyempiä viileitä värejä taustavärinä. (Sinkkonen ym. 2009, 252; Samara 2014, 108.)

Väreillä on myös välitön vaikutus sivuston visuaalisen rakenteen hierarkiaan. Kirkkaamat huomiota herättävät mielletään usein tärkeämmiksi kuin kevyemmät värit. Tästä syystä asioissa, joiden halutaan erottuvan sivustolla, kannattaa hyödyntää kirkkaita ja huomiota herättäviä värejä. Esimerkiksi painikkeet sivustolla kannattaa suosia kirkkaampia värejä, jotta ne erottuvat sivustosta paremmin. Näin käyttäjä myös löytää painikkeen helpommin. Värit eivät kuitenkaan saa olla sellaisia, että ne ärsyttävät käyttäjän silmää. (Samara 2014, 110.)

3.7.2 Kuvat

Kuvien käyttäminen on monipuolinen ja moniulotteinen viestintäkeino, koska ihmiset tulkitsevat kuvia eri tavoin. Kuvia on todella paljon erilaisia ja niillä kaikilla on oma merkityksensä. Lisäksi kuvat vaikuttavat ihmisiin eri tavoilla, joten yhdellä kuvalla voi olla myös useampi merkitys. Kuva voi olla paljon muutakin, kuin pelkästään visuaalinen elementti,

mutta tässä opinnäytetyössä sitä käsitellään ainoastaan visuaalisen elementin näkökulmasta. (Samara 2014, 188.)

Kuvat toimivat hyvinä huomionherättäjinä verkkosivustolla. Niitä tulisi kuitenkin käyttää rajallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Koska suuri osa ihmisistä katsoo mieluummin kuvia kuin lukee tekstiä, voi liiallinen kuvien käyttö syödä huomiota sivustolla olevalta tekstiltä. Toisin sanoen, käyttäjien huomio kiinnittyy muuhun kuin siihen mitä pitäisi. Tästä syystä kuvien käytöllä pitäisi olla jokin merkitys sivuston sisältöön tai rakenteeseen liittyen. Kuvat ovat hyvä havainnollistamisen keino, joten aiheeseen liittyvien kuvien käyttö tekstin yhteydessä on suotavaa. Yleensä myös sisällön kannalta merkitykselliset kuvat saavat myös enemmän huomiota. Myös kuvat, joissa on oikeita ihmisiä, kiinnittävät käyttäjän huomion helpommin kuin kuvat, joissa ei ole ihmisiä. Tästä syystä on järkevää käyttää mieluummin kuvia ihmisistä kuin esimerkiksi piirroshahmoista (Nielsen 31.10.2010.)

Kuvia voidaan käyttää myös opasteina ja informaation lähteinä sivuilla. Tällaisten kuvien tulisi luonnollisesti olla informatiivisia ja helposti ymmärrettäviä. Pelkästään visuaalisuuden takia lisätyt kuvat eivät tuo lisäarvoa käyttäjälle. Esimerkiksi tuotekuvat verkkokaupan sivulla ovat havainnollistavia, opastavia ja informoivia ja tuovat lisäarvoa käyttäjälle. (Nielsen 31.10.2010.)

Kuvia käytettäessä tulee myös kiinnittää huomiota kuvien toiminnallisuuteen. Toiminnallisuuteen liittyviä asioita ovat mm. kuvalinkit, kuvien tiedostokoko sekä kuvien näkyvyys mobiilissa. Kuvien käyttö linkkeinä voi olla toimivaa ja tehokasta, koska kuvat kiinnittävät käyttäjän huomion paremmin. Tällöin kuvalinkistä pitää kuitenkin käydä ilmi, että se on linkki ja mihin se johtaa. Tästä syystä kuvan päälle kannattaa esimerkiksi asetella teksti, tai muu elementti, josta käy ilmi, että kyseessä on linkki. Kuvien ei kannata olla tiedostokooltaan liian suuria, koska suuret tiedostokoot hidastavat sivuston latautumista. Tällä on myös merkittävä vaikutus sivuston käytettävyyteen ja käyttäjäystävällisyyteen. Tästä syystä kuvien tiedostokoot kannattaa optimoida mahdollisimman pieneksi. Lisäksi kannattaa tarkistaa, kuinka erityisesti isot kuvat toimivat sivuston mobiiliversiossa. Jos kuvat eivät skaalaudu mobiiliin oikein, kannattaa ne jättää pois mobiiliversiosta kokonaan ja korvata esimerkiksi tekstillä. (Idler 6.9.2012.)

3.7.3 Typografia

Typografialla tarkoitetaan tekstin esitysmuotoa verkkosivustolla. Typografia kattaa mm. käytettävät fontit ja niiden koot, palstat, rivien pituuden ja rivivälit. Toisin sanoen typografia

sisältää kaikki tekstin muotoiluun liittyvät asiat. Typografian tehtävänä on esittää mahdollisimman helppolukuisella, mutta myös käyttäjää kiinnostavalla tavalla. Esimerkiksi jos fontti on vaikeaselkoinen tai tekstipalsta on liian leveä, voi tekstiä olla hankala lukea. Tällöin se usein jää myös lukematta. (Korpela 2010, 7-11.)

Kuten värejä, myös tekstiä voidaan käyttää huomion herättäjänä. Esimerkiksi oikein muotoiltu otsikko herättää käyttäjän mielenkiinnon helpommin kuin heikosti muotoiltu otsikko. Tästä syystä otsikoissa yleensä käytetään mielenkiintoisen näköistä ja isompaa fonttia kuin leipätekstissä. Leipätekstillä tarkoitetaan sivustolla olevia pidempiä tekstejä. Leipätekstit tulisi pitää mahdollisimman selkeinä ja helppolukuisina. Tämä tulisi huomioida myös leipäteksteissä käytettävää fonttia valittaessa. (Korpela 2010, 11-12.)

Verkkosivun typografiaan liittyy myös useita haasteita. Näihin lukeutuvat mm. selainten ja käyttöalustojen erot. Esimerkiksi kaikki fontit eivät toimi kaikilla alustoilla tai kaikissa selaimissa, eikä verkkosivulla oleva teksti näy kaikille käyttäjille samalla tavalla. Tästä voi syntyä merkittäviä eroja käytettävyydessä, mutta nykypäivänä eri selainten ja alustojen erot ovat jokseenkin vähäisiä. (Korpela 2010, 13.)

Verkkosivun typografiaa suunniteltaessa on hyvä miettiä, mitkä typografian tavoitteet ovat ja mitä sen avulla halutaan saavuttaa. Halutaanko herättää mahdollisimman paljon huomiota vai halutaanko kenties informoida käyttäjää mahdollisimman kattavasti? Jos halutaan herättää huomiota, käytetään selkeitä, isokokoisia ja erottuvia fontteja. Jos halutaan informoida asiakasta mahdollisimman kattavasti, tulisi suosia helppolukuista ja miellyttävää typografiaa. (Korpela 2010, 14.)

Typografiassa tulee myös huomioida sen toiminnallinen puoli. Esimerkiksi linkit näkyvät usein tekstinä sivustolla. Tekstistä tulisi kuitenkin käydä ilmi, että kyseessä on linkki. Toisin sanoen, linkin tulisi erottua jollain tavalla sivuston muusta tekstistä. Se voi olla esimerkiksi eri värinen kuin muu teksti. Jos linkit eivät ole selkeästi havaittavissa, sivuston käytettävyys kärsii ja sivustolla liikkuminen vaikeutuu. (Korpela 2010, 40-41.)

3.8 Yhteenveto teoriasta

Verkkosivuston uudistusta suunniteltaessa tulisi muistaa sille asetetut tavoitteet sekä käyttäjien tarpeet. Tästä syystä sivun suunnittelussa tulisi miettiä, mitä sivoustuudistuksella halutaan saavuttaa, ja mitä sivuston käyttäjät haluavat saavuttaa sen käytöllä. Tämä myös asettaa tiettyjä vaatimuksia uudistetulle sivustolle.

Nykypäivän sivuston tulisi olla helposti hahmotettava, helppokäyttöinen ja responsiivinen. Tiedon tulisi löytyä sivustolta nopeasti ja vaivattomasti, ja sivuston tulisi mukautua käyttöalustan mukaan. Sivuston käytettävyyteen voidaan vaikuttaa selkeästi jäsennetyn informaatioarkkitehtuurin ja hierarkkisella kokonaisrakenteen avulla. Näiden pohjalta pystytään myös rakentamaan joustava ja käyttäjää rajoittamaton navigointijärjestelmä, joka helpottaa käyttäjän liikkumista sivustolla. Tämä myös nopeuttaa sivustolta etsityn tiedon löytämistä. Mitä nopeammin ja vaivattomammin tieto löytyy sivustolta, sitä todennäköisemmin käyttäjä myös viettää enemmän aikaa sivustolla.

Sivuston hahmotettavuuteen vaikuttaa merkittävästi myös sivuston visuaalinen ulkoasu. Tästä syystä ulkoasun tulisi olla selkeä, silmällään ja tarkoituksenmukainen. Väreistä, kuvista, typografiasta ja asettelusta koostuva sivuston visuaalinen ulkoasu luo sivustolle visuaalisen identiteetin ja auttaa käyttäjää hahmottamaan sivun rakennetta. Sen avulla voidaan myös ohjata käyttäjän liikkumista sivustolla esimerkiksi korostettujen linkkien tai painikkeiden avulla. Tästä syystä jokaisella sivulla olevalla elementillä tulisi olla jokin funktio ja tarkoitus. Sivulla saisi olla ylimääräisiä elementtejä, koska ylimääräiset elementit voivat häiritä käyttäjää sivun hahmottamisessa. Hahmotettavuuden parantamisessa voidaan käyttää apuna myös hahmolakeja.

Sivuston suunnittelussa voidaan käyttää apuna rautalankamalleja ja visuaalisia mallinnuksia. Rautalankamallien avulla voidaan suunnitella sivun rakennetta ja asettelua, ja niissä osoitetaan ainoastaan eri elementtien paikat sivulla. Sivuston visuaalista ulkoasua voidaan suunnitella visuaalisten mallinnusten avulla. Visuaalisten mallinnusten avulla voidaan tarkastella mm. kuinka hyvin erilaiset elementit toimivat keskenään ja miltä sivuston visuaalinen ulkoasu voisi näyttää.

4 Nykytilan analyysissä tarkasteltavat asiat

Yleensä nykytilan analyysi tehdään osana markkinatutkimusta, jossa tutkitaan liiketoimintaan vaikuttavia sisäisiä ja ulkoisia tekijöitä. Näitä tekijöitä ovat oma nykyinen tuote, kilpailijat, jakelu ja ympäristölliset tekijät. Lisäksi arvioidaan erilaisia liiketoimintaan liittyviä mahdollisuuksia ja uhkia. (Lake 15.4.2019.) Tässä opinnäytetyössä markkinatutkimuksessa tehtävää nykytilan analyysiä sovelletaan verkkosivuston nykytilan analyysiin sopivaksi. Analyysi on myös rajattu ainoastaan tuotteen (verkkosivu) nykytilan tarkasteluun ja analysoimiseen.

Nykytilan arviointi tehdään, jotta pystytään luomaan selkeä yleiskuva sivuston nykytilasta ja sen uudistamistarpeista. Lisäksi arvioinnin avulla pystytään rakentamaan pohja uudistetun sivuston informaatioarkkitehtuurille ja varmistamaan, että uudistettulle sivustolle tulee mukaan kaikki tarpeellinen. Tässä opinnäytetyössä tehtävässä nykytilan analyysissä tarkasteltavia asioita ovat sivuston kokonaisrakenne ja visuaalinen ulkoasu, sivuston toiminnallisuus ja käytettävyys sekä sivuston informaatioarkkitehtuuri. Tässä luvussa käsitellään nykytilan analyysissä tarkasteltavia asioita ainoastaan teoriassa. Svenskstudies för högskolestuderande -sivuston nykytilaa analysoidaan luvussa 6 (s. 27).

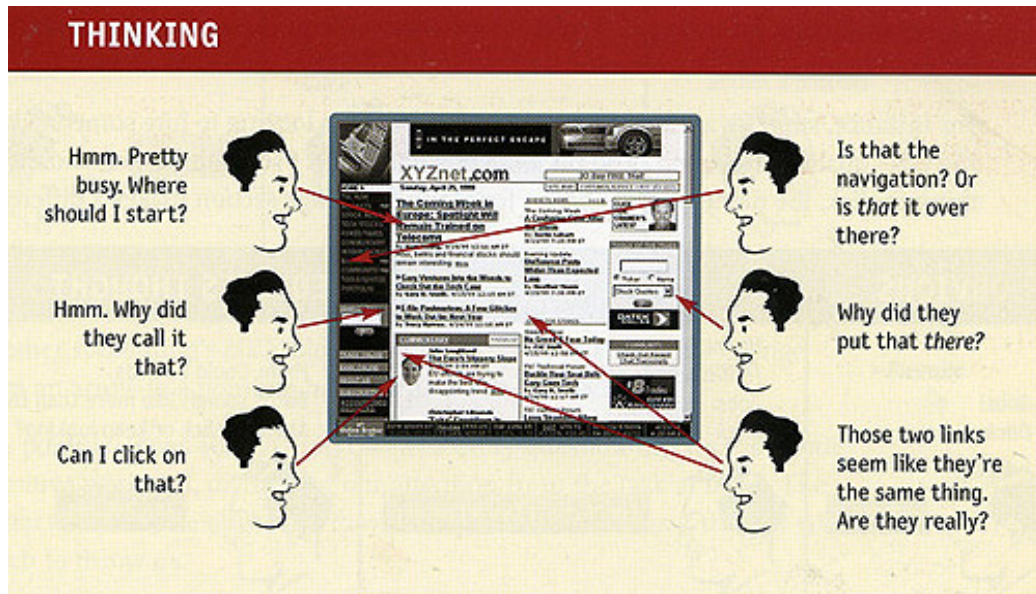
4.1 Sivuston kokonaisrakenne ja visuaalinen ulkoasu

Sivuston kokonaisrakennetta ja visuaalista ulkoasua arvioitaessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti sivuston hahmotettavuuteen ja silmäiltävyyteen. Nykypäivänä ihmiset eivät enää lue sivujen sisältöjä. He silmäilevät sivun läpi ja tekevät päätöksiä muutaman vilkaisun perusteella. Sivulla olevat asiat tulisi olla löydettävissä helposti ja nopeasti. Lisäksi tärkeimmät asiat tulisi näkyä sivulla korostettuna, jotta ne kiinnittävät käyttäjän huomion välittömästi.

Myös toisiinsa liittyvät asiat tulisi sijoittaa siten, että ne ovat helposti hahmotettavissa yhteenkuuluviksi. Tästä syystä sivuston rakenne ei saisi olla liian monimutkainen, eikä yhdellä sivulla saisi olla liikaa sisältöä, ettei tieto huku sivulle. Tähän liittyy vahvasti myös sivuston informaatioarkkitehtuuri. Kuten luvussa 3.4 (s. 10) esitettiin, informaatioarkkitehtuuri tarkoittaa sitä, miten tieto on jäsennetty sivulla. Hyvin rakennettu informaatioarkkitehtuuri auttaa käyttäjää löytämään etsimänsä tiedon sivulta helposti ja nopeasti. (Sinkkonen ym. 2009, 184.)

Tärkeiden asioiden korostamiseen voidaan vaikuttaa visuaalisilla ratkaisuilla. Esimerkiksi kuvat sekä korostetut linkit ja painikkeet kiinnittävät käyttäjän huomion tehokkaammin kuin

tekstipalsta. (Gerhardt-Powals 1996, 192-193; Krug 2013.) Myös alla oleva Steve Krugin luoma malli (Kuva 4) nykypäivän verkkokäyttäjän ajatustavasta osoittaa hyvin sen, miten liian monimutkainen sivu vaikuttaa käyttäjään.

Kuva 4. Nykypäivän verkkokäyttäjän ajatusmalli (Krug 2013.)

Käyttäjillä on yleensä jokin syy ja tarkoitus sille, että he tulevat sivustolle. Tämä syy on usein jonkin tason tiedon löytäminen. Tästä syystä esimerkiksi kuvien tulisi olla selkeästi aiheeseen liittyviä, ja niistä tulisi käydä heti ilmi, voiko niitä klikata vai ei. Jos kuva ”kelluu” sivulla ilman selkeää merkitystä, ei se tuota käyttäjälle arvoa. Pikemminkin asia on päinvastoin. Kuten yllä olevasta kuvasta (Kuva 4) voidaan huomata, kontekstista irrallaan leijuvat kuvat vain hämmentävät käyttäjää ja häiritsevät heidän toimintaansa. Myös linkkien tulisi erottua selkeästi muusta tekstistä, ja painikkeiden tulisi erottua muusta sivuston sisällöstä. Mitä nopeammin käyttäjä löytää etsimänsä, sitä tyytyväisempi hän on. Tällöin on myös todennäköisempää, että hän jää sivustolle. (Krug 2013.)

Sivuston kokonaisrakenne ja -hierarkia tulisi olla kunnossa. Tämä tarkoittaa sitä, että sivulla olevat elementit erottuvat toisistaan selkeästi, ja ne ovat tärkeytensä mukaan hierarkkisessa järjestyksessä. Hierarkiaa voidaan rakentaa esimerkiksi sivustolla käytetyn typografian, värien ja eri elementtien sijoittelun avulla. Esimerkiksi typografiassa hierarkiaa voidaan rakentaa fonttikokojen avulla, jolloin tärkeämmät asiat ovat esitetty isommalla fontilla kuin ei niin tärkeät asiat. Kuten sanottua, myös väreillä voidaan tuoda tärkeämpiä asioita esiin sivulla ja erottaa elementtejä toisistaan. Kuten edellisissä kappaleissa mainittiin, voidaan värejä käyttää esimerkiksi linkkien ja otsikoiden korostamiseen sivustolla. Myös elementtien sijainti sivustolla vaikuttaa niiden havaittavuuteen. Useimmiten sivun asettelu

menee siten, että eri elementit ilmenevät tärkeysjärjestyksessä ylhäältä alas. Toisin sanoen, tärkeimmät asiat ovat heti sivun yläosassa ja vähemmän tärkeät asiat alaosassa. Näin voidaan rakentaa selkeä hierarkia eri elementtien välille. (Krug 2013; Usability.gov 2019a.)

4.2 Sivuston toiminnallisuus ja käytettävyys

Sivuston toiminnallisuus ja käytettävyys ovat vahvasti yhteydessä sivuston kokonaisrakenteeseen ja visuaaliseen ulkoasuun. Se, kuinka paljon käyttäjä joutuu miettimään ja tekemään töitä löytääkseen haluamansa tiedon sivustolta, määrittelee sivuston toiminnallisuutta ja käytettävyyttä. Näitä asioita voidaan myös tarkastella Jill Gerhardt-Powalsin kymmenen kognitiivisen suunnittelun periaatteen kautta. Gerhardt-Powalsin kymmenen periaatetta ovat seuraavat:

1. Automatisoi ei-toivottua työmäärää
2. Vähennä epävarmuutta
3. Yhdistele alemman tason tietoa ylemmän tason tiedon kanssa
4. Esitä uutta tietoa siten, että sitä on helppo tulkita
5. Käytä nimiä, jotka liittyvät toimintoon
6. Ryhmittele tietoa
7. Rajoita tietoon perustuvia tehtäviä
8. Näytä vain ne tiedot, joita käyttäjä sillä hetkellä tarvitsee
9. Tarvittaessa käytä useita erilaisia tapoja merkitä tietoa
10. Karsi tietoa harkiten

(Gerhardt-Powals 1996, 192-193.)

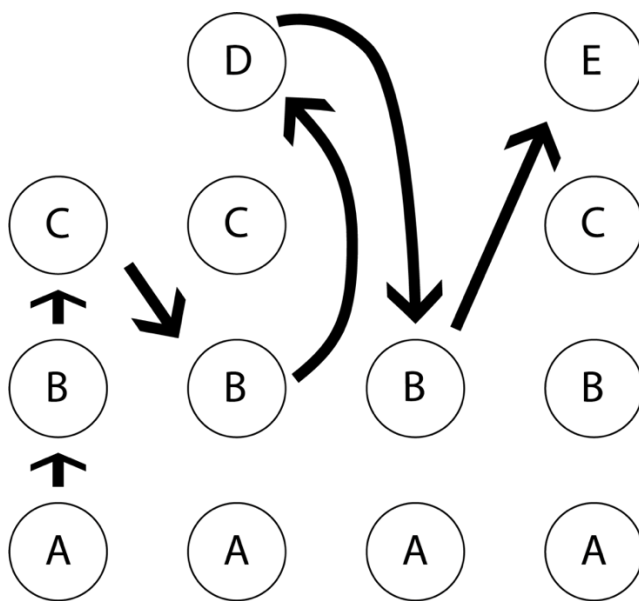
Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan näistä periaatteista ainoastaan periaatteita 1, 2 ja 6. Ensimmäinen periaate ”automatisoi ei-toivottua työmäärää”, tarkoittaa sitä, että käyttäjän tulisi löytää etsimänsä tieto sivustolta mahdollisimman pienellä työmäärällä ja ajattelulla. Toisella periaatteella ”vähennä epävarmuutta” tarkoitetaan sitä, että sivustolla oleva tieto esitetään selkeässä ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Tällöin käyttäjä ei joudu pohtimaan, mitä hän voi tehdä sivustolla ja mitä ei. Hänen ei tarvitse esimerkiksi miettiä sitä, onko sivustolla oleva kuva klikattava vai ei, tai mihin sivustolla oleva linkki johtaa. Kuudes periaate ”ryhmittele tietoa” viittaa siihen, että sivustolla oleva tieto tulisi olla selkeästi ryhmiteltyä, ja eri tietojen väliset yhteydet tulisi olla selkeästi havaittavissa. Esimerkiksi, liittykö sivustolla oleva kuva sivuston tekstisisältöön vai ei. (Gerhardt-Powals 1996, 192-193.)

4.2.1 Navigointi sivustolla

Kuten luvussa 3.1 (s. 7) jo todettiin, tulisi navigoinnin sivustolla olla helppoa ja nopeaa. Käyttäjän tulisi päästä muutamalla klikkauksella haluamansa tiedon luo ilman, että hänen

tarvitsee kulkea usean eri sivun kautta. Tämä johtuu siitä, että nykypäivänä käyttäjät haluavat löytää etsimänsä tiedon mahdollisimman nopeasti ja mahdollisimman pienellä työmäärällä. Tästä syystä sivuston jokainen sivu tulisi löytyä sivuston navigointivalikosta. Tämä mahdollistaa sen, että kaikki sivuston sivut ovat käyttäjän ulottuvilla jatkuvasti. Lisäksi sivulla on hyvä olla hakupalkki, joka mahdollistaa tiedon hakemisen sivustolta hakusanojen avulla. (Budi 10.11.2019.)

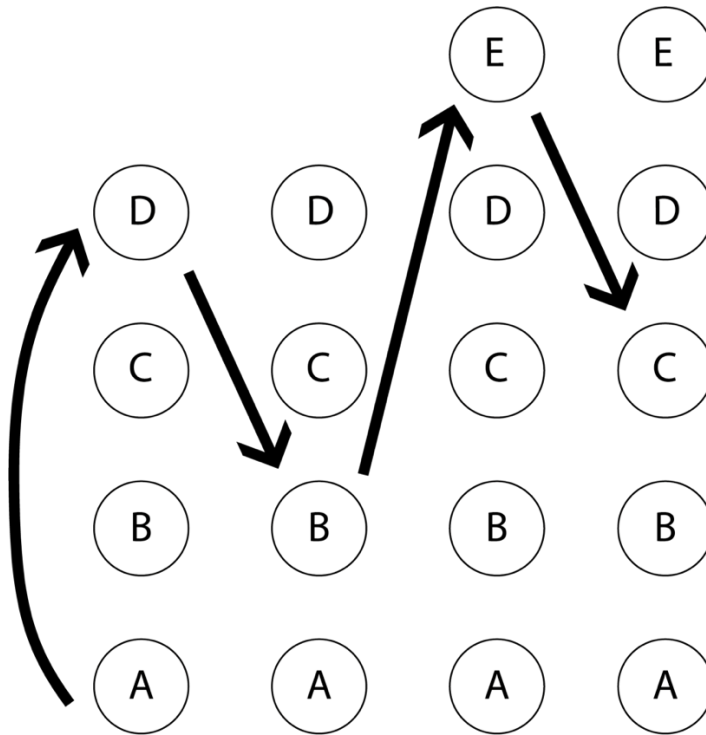
Sivuston jokainen sivu tulisi löytyä sivuston navigointivalikosta myös siksi, että jokaiselta sivulta pääsee siirtymään mille tahansa sivuston sivulle. Tällöin käyttäjän ei tarvitse palata taaksepäin, eikä hän joudu miettimään, mistä hän pääsee haluamansa tiedon luokse. Alla oleva kuvio (Kuvio 2) havainnollistaa sitä, miten käyttäjä liikkuu sivustolla, jos hänen liikkumistaan on rajoitettu ja hän joutuu palaamaan taaksepäin päästäkseen seuraavalle sivulle. Kuvio on rakennettu Jakob Nielsenin teoksessa *Multimedia and Hypertext: The Internet and Beyond* esitetyn "Various backtrack models" -kuvion pohjalta. (Nielsen 1995.)

Kuvio 2. Käyttäjän rajoitettu liikkuminen sivulta toiselle (Nielsen 1995)

Yllä oleva kuvio (Kuvio 2) havainnollistaa kuvaa tilanteesta, jossa kaikki sivuston sivut eivät löydy sivuston navigointivalikosta, vaan niihin on pääsy ainoastaan tietyn sivun kautta. Tällöin käyttäjä joutuu aina palaamaan tälle kyseiselle sivulle, jotta hän pääsee haluamalleen sivulle. Esimerkiksi kuviossa (Kuvio 2) pääsy sivuston sivuille C, D ja E löytyy ainoastaan sivulta B. Tällöin käyttäjä joutuu aina kulkemaan sivun B kautta, jotta hän pääsee eteenpäin. (Nielsen 1995.)

Kun sivuston kaikki sivut löytyvät sivuston navigointivalikosta, pääsee jokaiselta sivulta siirtymään mille tahansa sivuston toiselle sivulle. Tällöin käyttäjän ei tarvitse kulkea aina tietyn sivun kautta päästäkseen haluamalleen sivulle. Alla oleva kuvio (Kuvio 3) havainnollistaa sitä, miten käyttäjä liikkuu sivustolla, kun hän pystyy siirtymään kaikilta sivuilta joustavasti haluamalleen sivulle. Kuvio on rakennettu Jakob Nielsenin teoksessa *Multimedia and Hypertext: The Internet and Beyond* esitetyn ”Various backtrack models” -kuvion pohjalta. (Nielsen 1995.)

Kuvio 3. Käyttäjän liikkuminen joustavasti sivustolta toiselle (Nielsen 1995)

Kuten kuvioista (Kuvio 3) voidaan huomata, käyttäjä pystyy liikkumaan sivustolla joustavasti, joutumatta palaamaan takaisin kertaakaan. Käyttäjä voi navigointivalikon avulla siirtyä suoraan sivulta A sivulle D, ja siitä suoraan sivulle B. Tällä tavoin rakennettun navigoinnin ansiosta käyttäjä ei joudu kulkemaan yhdenkään ylimääräisen sivun kautta päästäkseen haluamalleen sivulle. Tällöin kaikki sivut ovat myös jatkuvasti käyttäjän ulottuvilla. Tämä myös mahdollistaa sen, että käyttäjä pystyy muodostamaan yleiskuvan sivuston sisällöstä nopeasti. (Nielsen 1995.)

4.2.2 Sivuston responsiivisuus

Koska verkkosivuja selataan nykyään todella paljon myös mobiilissa, on verkkosivun responsiivisuus elintärkeää sen käytettävyyden kannalta. Kuten sanottua, responsiivisuudella tarkoitetaan sitä, kuinka hyvin verkkosivu mukautuu eri käyttöalustojen mukaan. Kun verk-

kosivua selataan mobiililaitteella, on näytön koko huomattavasti pienempi kuin tietokoneella selattaessa. Tällöin myös sivuston ulkoasun ja rakenteen tulisi mukautua näytön koon mukaan. Koko sivun sisältö tulisi mahtua näytölle sen koosta huolimatta. Jos sivun sisältö menee "yli" näytöstä, eikä kaikki sisältö näy, aiheuttaa tämä päänvaivaa käyttäjälle. Tällaisessa tapauksessa hän luultavasti joutuu selaamaan sivua sekä sivuttaissuunnassa pelkän ylhäältä alas selaamisen lisäksi. Tästä syystä paljon tilaa vievät elementit tulisi jättää pois sivuston mobiiliversiosta tai ainakin niitä tulisi pienentää merkittävästi. (Krug 2013.)

5 Opintoportaali-sivusto ruotsin kielen opiskeluun

Svenskstudier för högskolestuderande -opintoportaali on ruotsin kielen opiskeluun tarkoitettu sivusto, joka on kehitetty osana kansallista DIGIJOUJOU-hanketta. Sivustolta löytyy erilaisia materiaaleja, kuten tehtäviä ja työkaluja, joita voidaan hyödyntää ruotsin kielen korkeakoulutason opiskelussa.

5.1 DIGIJOUJOU-hanke – toimeksiantajan esittely

Svenskstudier för högskolestuderande -sivusto on kehitetty osana kansallista DIGIJOUJOU-hanketta. DIGIJOUJOU on Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama hanke, joka toteutetaan vuosina 2017-2019. Kokonaisuudessaan hanke kestää 3 vuotta. Hanketta ja siihen liittyvää kehitystyötä koordinoi Aalto-yliopisto. Kehitystyössä on mukana opettajia neljästä eri yliopistosta ja kahdeksasta eri ammattikorkeakoulusta. Yhteensä hankkeessa työskentelee 52 opettajaa. (DIGIJOUJOU 2019.)

DIGIJOUJOU-hankkeen tavoitteena on luoda monimuotoista ja monimediaista pedagogikkaa kotimaisten kielten opetukseen. Tähän pyritään luomalla erilaisia digitaalisia palveluita ja ratkaisuja, jotka mahdollistavat kotimaisten kielten joustavan opiskelun. Lisäksi pyritään vakiinnuttamaan ja laajentamaan korkeakoulujen valtakunnallista yhteistyötä. Yhteensä erilaisia tuotoksia osana DIGIJOUJOU-hanketta on luotu 15 kappaletta. (DIGIJOUJOU 2019.)

Svenskstudier för högskolestuderande -opintoportaali on yksi hankkeessa kehitetyistä tuotoksista. Sen on kehittänyt ja luonut Aalto-yliopiston sekä Haaga-Helian ja Laurea ammattikorkeakoulujen neljästä opettajasta koostuva projektiryhmä. Nämä opettajat ovat Marjaana Halsas (Haaga-Helia), Teija Lehto (Laurea), Taija Votkin (Aalto) ja Liisa Wallenius (Haaga-Helia). Tämä neljän opettajan ryhmä toimii myös tämän opinnäytetyön toimeksiantajana.

5.2 Opintoportaalin käyttötarkoitus, kohderyhmä ja tavoite

Kuten sanottua, Svenskstudier för högskolestuderande -opintoportaali on ruotsin kielen korkeakouluopintoihin tarkoitettu sivusto. Se on avoin digitaalinen materiaaliportaali / -pankki, jonka tarkoituksena on tarjota laaja valikoima erilaisia aktiviteetteja ja oppimateriaaleja ruotsin kielen opiskeluun. Aktiviteetit ja materiaalit ovat jaettu toimialakohtaisesti ja niitä voidaan hyödyntää useimmissa ruotsin kielen korkeakouluopinnoissa Suomessa.

Opintoportaalin tarkoituksena on myös kannustaa reflektoiviin ja kommunikatiivisiin työskentelytapoihin. Näin myös jokaisen tehtävän tavoitteena on tuoda lisäarvoa opiskelijan aineosaamiseen.

Svenskstudier för högskolestuderande -opintoportaalin kohderyhmä koostuu kaikenikäisistä yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoista. Suomessa korkeakouluopiskelijat ovat kuitenkin arviolta 19-30 -vuotiaita. Mitä luultavimmin suurin osa sivuston käyttäjistä sijaitsee Etelä-Suomessa. Tämä johtuu siitä, että suurimmaksi osaksi sivustolla olevia tehtäviä opetuksessaan hyödyntävät opettajat työskentelevät Etelä-Suomen korkeakouluissa. Tavoitteena kuitenkin on, että kohderyhmä jakautuisi valtakunnallisesti ympäri Suomen.

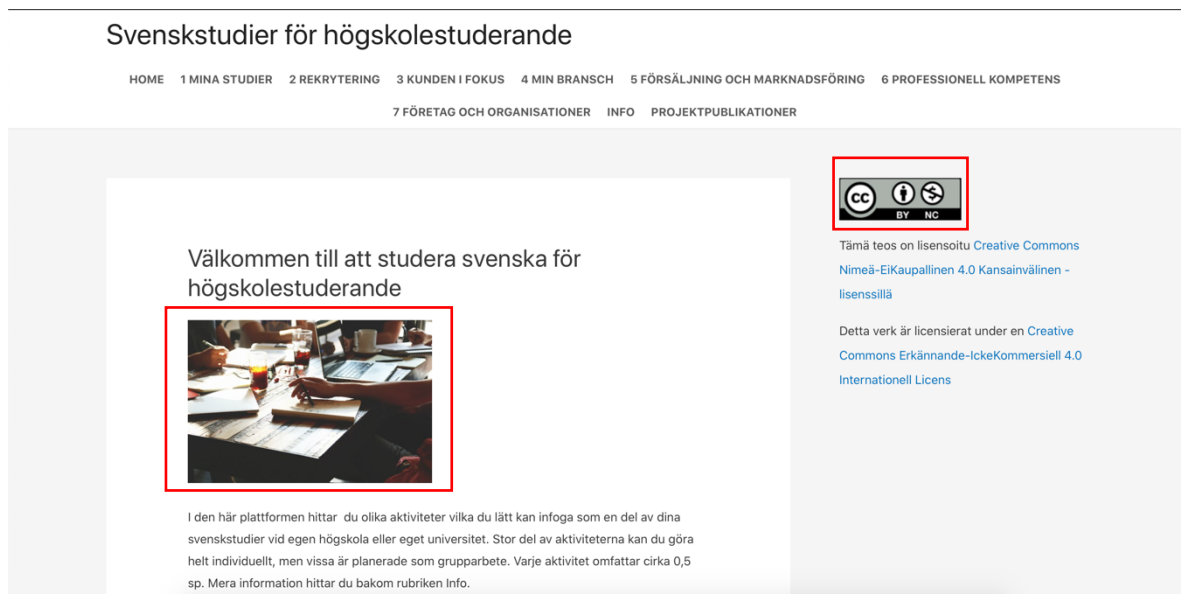
Toimeksiantajan asettama tavoite Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston uudistukselle on tehdä sivustosta visuaalisesti miellyttävämpi, helppokäyttöisempi ja responsiivisempi. Tällä hetkellä sivuston visuaalinen ilme on aika pelkistetty ja kokonaisrakenne hieman sekava. Tästä syystä tieto hukkuu sivulle, eikä tarvittavan tiedon löytäminen ole riittävän helppoa ja nopeaa käyttäjän näkökulmasta. Monet sivuston käyttäjät käyttävät sitä myös mobiililaitteilla ja tableteilla. Tästä syystä toimeksiantaja painotti sivuston responsiivisuuden tärkeyttä, jotta sivusto olisi miellyttävä käyttää kaikilla käyttöalustoilla. Näitä asioita käsitellään tarkemmin seuraavassa luvussa (Luku 6), jossa käsitellään sivuston nykytilaa.

6 Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston nykytila

Tässä luvussa käsitellään Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston nykytilaa. Sivuston nykyistä tilaa peilataan tässä opinnäytetyössä aiemmin esitettyyn teoriapohjaan ja sivustolle asetettuihin tavoitteisiin. Nykytilan analyysissä tarkastellaan, kuinka hyvin sivusto vastaa teorian ja tavoitteiden asettamiin vaatimuksiin tällä hetkellä, ja mitä siinä tulisi parantaa.

6.1 Sivuston rakenteen ja visuaalisuuden nykytila sekä korjaustarpeet

Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston kokonaisrakenne ja visuaalinen ulkoasu ovat jokseenkin puutteelliset ja sekavat. Esimerkiksi alla olevassa kuvassa (Kuva 5) näkyvästä sivuston etusivusta on vaikea hahmottaa yhdellä silmäyksellä, mistä sivustolla on kyse.

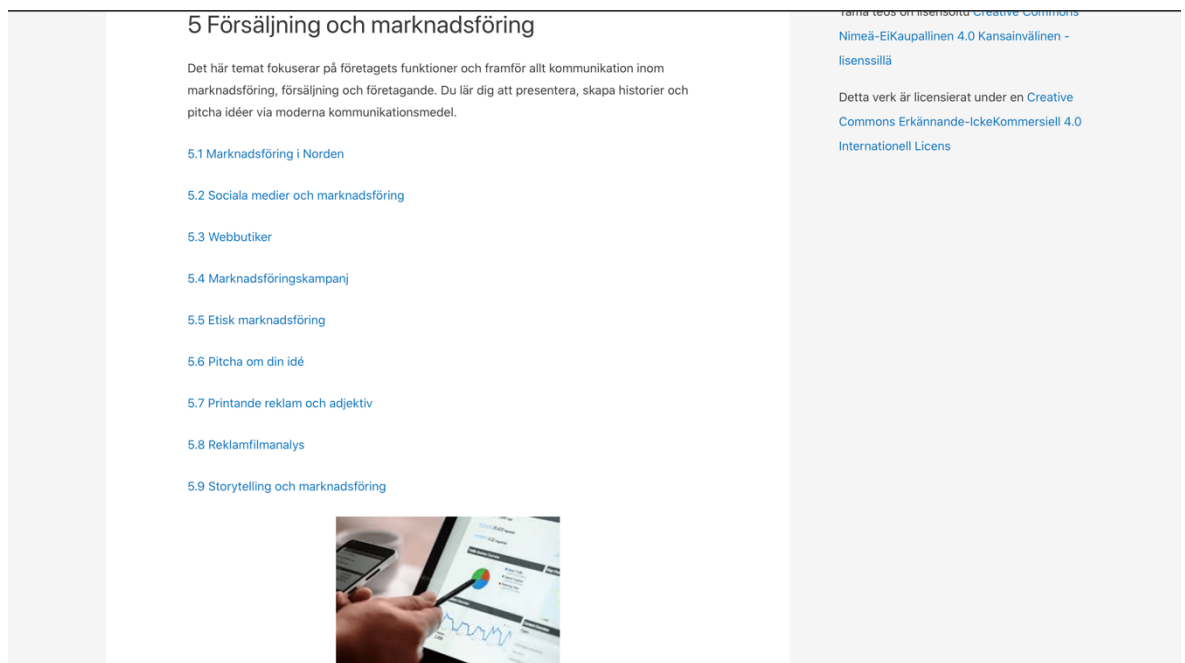

Kuva 5. Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston etusivu

Yllä olevasta kuvasta (Kuva 5) voidaan heti ensimmäisellä silmäyksellä nähdä, että tietyt elementit kiinnittävät huomion ensimmäisenä. Sivustolla oleva kuva ei varsinaisesti liity sivun muuhun sisältöön, eikä sitä pysty klikkaamaan. Toisin sanoen, se on edellä mainitun ilman merkitystä ”kelluvan” kuvan kaltainen elementti. Huomio kiinnittyy siihen ensimmäisenä, mutta se ei tuo arvoa käyttäjälle. Sivun oikeassa laidassa oleva lisensointilogo ja -teksti kiinnittävät myös helposti käyttäjän huomion. Nämäkään elementit eivät siis varsinaisesti tuota arvoa käyttäjälle. Ne myös ohjaavat käyttäjää väärään suuntaan, sillä lisensointitekstissä olevat linkit ohjaavat käyttäjän pois sivustolta.

Vaikka sivu ei ole liian täynnä, on sivulla silti paljon elementtejä, joita Steve Krugin mukaan tulisi välttää. Kyseiset elementit, kuten edellä mainitut kuvat, voivat kyllä olla sivulla, mutta niiden asetteluun suhteessa sivun kokonaisrakenteeseen tulisi kiinnittää huomiota. Lisäksi ne tulisi jollain tapaa liittää sivun muuhun sisältöön. Esimerkiksi edellä mainittujen lisensointilogon ja -tekstien paikka voisi olla sivuston alalaidassa. Tällöin ne eivät kiinnitä käyttäjän huomiota niin herkästi eivätkä ohjaa käyttäjää pois sivustolta.

Toinen esimerkki sivuston rakenteesta ja kuvien käytöstä löytyy alla olevassa kuvassa (Kuva 6) näkyvästä sivusta. Kyseessä on sivu, joka sisältää linkkejä erilaisiin sivustolla oleviin ruotsin kielen tehtäviin.

Kuva 6. Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston tehtäväsivu

Sivulla on otsikko, lyhyt ohjeteksti, lista linkkejä ja irrallaan ”kelluva” kuva. Sivun pelkistetty ja näyttää hieman tyhjältä. Alalaidassa oleva kuva liittyy jollain tavalla sivun muuhun sisältöön, mutta saa silti miettimään, mikä sen virka sivulla on. Linkkien voidaan havaita olevan linkkejä sinisen värinsä vuoksi. Ne eivät kuitenkaan herätä huomiota, eivätkä varsinaisesti kutsu klikkaamaan niitä. Sama toistuu jokaisella tehtäväsivulla.

Myös Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston kokonaishierarkia on hieman sekava. Jos mietitään luvussa 4.1 (s. 19) esitettyjä hierarkiaan vaikuttavia asioita, voidaan todeta, ettei ne toteudu sivustolla parhaalla mahdollisella tavalla. Esimerkiksi asioiden esittäminen tärkeysjärjestyksessä ylhäältä alas. Sivustolla oleva lisensointilogo on sivun asettelun mukaan tässä hierarkiassa korkeammalla kuin sivun ”pääkuva” ja otsikko,

vaikka lisensointilogo ei varsinaisesti auta käyttäjää löytämään haluamaansa tietoa sivustolta.

Värejä ja muita visuaalisia elementtejä on käytetty sivustolla erittäin minimaalisesti. Kaikki on lähinnä valkoista ja mustaa, sinisiä linkkejä lukuun ottamatta. Tästä syystä visuaalisia elementtejä ei myöskään ole käytetty tehokeinoina tärkeiden asioiden korostamiseen ja käyttäjän ohjaamiseen. Sivusto ei myöskään inspiroi käyttäjää käyttämään sivustoa. Asioita on vaikea hahmottaa ja sivustolta on vaikea löytää haluamaansa tietoa nopeasti.

Jos mietitään sivustolle asetettuja tavoitteita ja teorian asettamia vaatimuksia, on sivustolla vielä paljon kehitettävää. Sivustolla on paljon puutteita liittyen sen kokonaisrakenteeseen ja visuaalisuuteen. Sivuston asettelu tulisi muokata hierarkkiseksi siten, että tärkeimmät asiat kiinnittävät huomion ensimmäisenä. Tähän voidaan vaikuttaa vahvasti myös erilaisilla visuaalisilla elementeillä. Jos mietitään tavoitetta, jonka mukaan sivuston tulisi olla visuaalisesti miellyttävämpi, nousevat visuaaliset elementit tärkeään rooliin. Sivustolla tulisi olla selkeä visuaalinen teema ja rakenne, jotta käyttäjä kykenee hahmottamaan, miten tärkeimpiä asioita on korostettu sivustolla. Kun tärkeimpien asioiden korostus on tehty selkeäksi, ja sama ”sääntö” toistuu jokaisella sivulla, löytää käyttäjä haluamansa tiedon nopeasti. Tästä syystä sivustolla tulisi käyttää enemmän värejä, ja niitä tulisi käyttää nimenomaan tärkeiden asioiden korostamisessa. Yhteenvetona voidaan todeta, että sivuston asettelu ja visuaalisten elementtien esittäminen sivulla tulisi korjata.

6.2 Sivuston toiminnallisuuden ja käytettävyyden nykytila

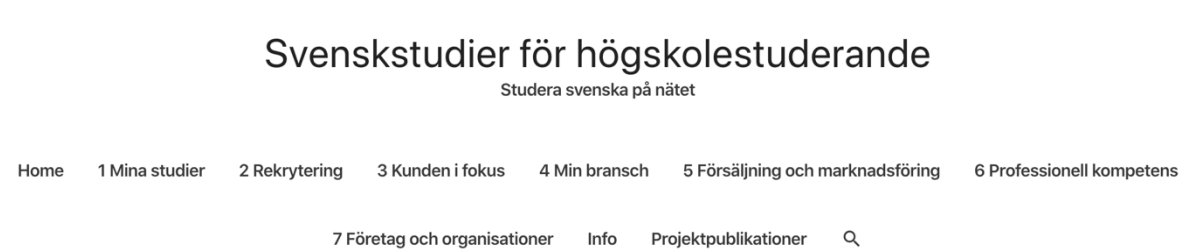
Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston toiminnallisuus ja käytettävyys on tällä hetkellä hyvinkin perinteisessä muodossa. Toisin sanoen, se ei täysin vastaa nykypäivän verkkokäyttäytymisen asettamiin vaatimuksiin. Kuten luvussa 4.2 (s. 21) mainittiin, oletuksena on, että käyttäjä haluaa löytää sivustolta etsimänsä tiedon mahdollisimman helposti ja nopeasti. Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston nykyisessä versiossa käyttäjä kuitenkin joutuu tekemään jonkin verran töitä löytääkseen haluamansa tiedon. Jos mietitään luvussa 4.2 (s. 21) esitettyjä Gerhardt-Powalsin periaatteita, erityisesti periaatteita 1 ja 2, on sivustolla vielä jonkin verran parannettavaa. Ensimmäisessä periaatteessa kehoitetaan vähentämään käyttäjän ei-toivottua työmäärää. Toisessa periaatteessa kehoitetaan vähentämään käyttäjän epävarmuutta sivustolla. Kuten sanottua, Svenskstudier för högskolestuderande -sivustolla käyttäjän työmäärää pystytään vähentämään merkittävästi esimerkiksi parempien navigointimahdollisuuksien ja informaatiohierarkian avulla. Näin

voidaan myös vähentää myös käyttäjän epävarmuutta, kun kaikki tieto on käyttäjän ulottuvilla heti etusivulta alkaen. Tätä käsitellään tarkemmin seuraavassa luvussa Luku (6.2.1), jossa tarkastellaan navigointia Svenskstudier för högskolestuderande -sivustolla.

Käytettävyyteen vaikuttaa merkittävästi myös sivuston responsiivisuus. Responsiivinen verkkosivu mukautuu käyttöalustan mukaan, mutta Svenskstudier för högskolestuderande -sivustolla tässä on vielä jonkin verran kehitettävää. Tätä käsitellään tarkemmin luvussa 6.2.2, jossa käsitellään sivuston nykyisen version responsiivisuutta.

6.2.1 Sivustolla navigoinnin nykytila

Navigointi Svenskstudier för högskolestuderande -sivustolla on jokseenkin kankeaa ja puutteellista, jos sitä peilataan luvussa 4.2.1 (s. 22) esitettyyn teoriaan. Se on rakennettu vahvasti sivulla 22 esitetyn kuvion (Kuvio 2) mukaisesti. Kuten alla olevasta kuvakaappauksesta sivustolta (Kuva 7) voidaan huomata, ei kaikki sivuston sivut löydy navigointivalikosta.

Kuva 7. Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston navigointivalikko

Yllä olevassa kuvassa (Kuva 7) näkyvässä navigointivalikossa näkyy vain tehtäväalueiden pääsivut, kuten esimerkiksi kuvassa näkyvä ”5 Försäljning och marknadsföring” -sivu. Nämä pääsivut kuitenkin sisältävät sivustoon kuuluvia tehtäväsivuja kuten aiemmin esitetyistä kuvakaappauksesta (Kuva 6, s. 28) käy ilmi. Kun käyttäjä löytää tiensä tehtäväsivulle, joutuu hän aina palaamaan takaisin tehtäväalueen pääsivulle päästäkseen seuraavaan tehtävään. Tällöin navigointi on sivulla 22 esitetyn kuvion (Kuvio 2) mukaista, eli käyttäjän liikkumista sivulla on rajoitettu.

6.2.2 Sivuston responsiivisuuden nykytila

Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston nykyistä versiota rakennettaessa ei ole kiinnitetty merkittävästi huomiota sivuston responsiivisuuteen. Kun sivuston avaa mobiililaitteella, täyttyy ruutu suurista otsikoista. Kuten alla olevasta kuvakaappauksesta (Kuva

8) voidaan huomata, on ensimmäisenä näkymänä kaksi isoa otsikkoa, yksi kuva ja pieni navigointivalikko, joka jää otsikoiden varjoon.

Svenskstudier för högskolestuderande

Studera svenska på nätet

Välkommen till att studera svenska för högskolestuderande

I den här plattformen hittar du olika aktiviteter vilka du lätt kan infoga som en del av dina

Kuva 8. Kuvakaappaus sivuston mobiiliversiosta

Sivun asettelu mobiiliversiossa ei ole optimaalinen, eikä ensimmäisessä näkymässä ole juurikaan käyttäjälle arvoa tuovia tietoja. Kuten ylläolevasta kuvasta (Kuva 8) voidaan havaita, ei Sivulla oleva sisältö siis mukaudu mobiililaitteen näytölle sopivaksi ja navigointivalikko erottuu ainoastaan värinsä puolesta. Tästä syystä käyttäjä joutuu miettimään, mistä sivustolla on kyse. Sivuston sisältö ei kuitenkaan mene yli näyttökoon asettamista rajoista, mikä on hyvä asia. Sivun teksti on kuitenkin saman kokoista mobiilissa kuin työpöytäversiossa. Tämä vaikuttaa merkittävästi sivuston käytettävyyteen ja käyttäjästävällisyyteen.

6.2.3 Toiminnallisuuden ja käytettävyyden vastaus vaatimukseen ja korjaustarpeet

Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston toiminnallisuus ja käytettävyys eivät täysin vastaa teorian ja tavoitteiden asettamaa vaatimustasoa. Sivustolla yksittäisenä kontekstista irrallaan leijuvat kuvat aiheuttavat käyttäjälle päänvaivaa ja epävarmuutta kuvien

funktiosta sivustolla. Lisäksi sivustolta on vaikea löytää haluamaansa tietoa nopeasti. Kuten aiemmin mainittiin, tähän vaikuttaa vahvasti navigointimahdollisuudet sivustolla. Navigoinnissa sivustolla onkin luultavasti eniten parannettavaa.

Sivustolla on yhteensä 45 sivua, mutta vain kymmenen niistä näkyy navigointivalikossa. Lopuille 35:lle sivulle pääsee vain kulkemalla tiettyjen sivujen kautta. Tämä hankaloittaa huomattavasti käyttäjän etsimän tiedon löytämistä. Navigointivalikko tulisi rakentaa siten, että sen kautta on pääsy jokaiselle sivuston sivulle. Tällöin käyttäjän liikkumista sivulla ei ole rajoitettu ja hän pääsee liikkumaan sivustolla kuvion 3 (s. 23) mukaisesti täysin haluamallaan tavalla. Näin käyttäjällä on myös mahdollisuus muodostaa kokonaiskuva sivun sisällöstä heti tullessaan sivustolle.

Sivuston responsiivisuutta on myös parannettava. Sivuston mobiiliversio tulisi rakentaa siten, että siitä pystyy muodostamaan selkeän yleiskuvan jo ensimmäisellä silmäyksellä myös mobiilissa. Eri elementtien väliset kokosuhteet tulisi asettaa parempaan tasapainoon, jolloin yksi elementti ei ole liian dominoiva eikä esimerkiksi vie puolen näytön verran tilaa. Tällöin asiat ovat myös helpommin löydettävissä sivulta. Sivuston kokonaisrakenne tulisi pystyä pitämään suhteellisen samana mobiilissa kuin työpöydällä.

6.3 Sivusto informaatioarkkitehtuurin nykytila

Kuten luvussa 3.4 (s. 10) esitettiin, informaatioarkkitehtuuri tarkoittaa sitä, miten tieto on jäsennetty sivulla. Sivuston informaatioarkkitehtuuri vaikuttaa merkittävästi sivuston kokonaisrakenteeseen ja sivustolla liikkumiseen. Hyvin rakennettu informaatioarkkitehtuuri auttaa käyttäjää löytämään haluamansa tiedon sivustolta helposti. Lisäksi se luo myös pohjan joustavalle navigoinnille sivustolla.

Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston informaatioarkkitehtuuri vaatii joitakin korjauksia. Sivustolla on ryhmitelty tietoa eri kategorioihin teemoittain ja kaikki samaan teemaan kuuluvat sivut löytyvät yhdestä paikasta. Ongelma on kuitenkin siinä, että ainoastaan teemojen pääotsikot ovat näkyvillä navigointivalikossa. Kuten edellisessä luvussa (6.2.3) todettiin, on 35 sivua ikään kuin käyttäjältä piilossa. Käyttäjä löytää pääsyn näille sivuille vasta, kun hän mistä etsii niitä. Tämä lisää käyttäjän työmäärää ja hän joutuu käyttämään enemmän aikaa tiedon etsimiseen sivustolta. Tiedon näkyvyyden puute vaikuttaa paljon myös siihen, ettei käyttäjä välttämättä tiedä koko ajan, missä hän sivustolla sijaitsee milläkin hetkellä. Kuten edellisessä luvussa (6.2.3) mainittiin, tulisi kaikkien sivu-

jen näkyä navigointivalikossa. Samaan kategoriaan tai teemaan kuuluvat sivut tulisi sijoittaa saman pääotsikon alle. Tämä luo navigointivalikkoon loogisen ja hierarkkisen järjestyksen, joka auttaa käyttäjää hahmottamaan sivuston sisältöä ja rakennetta paremmin.

7 Uuden opintoportaali-sivuston suunnittelu

Verkkosivuston uudistus aloitettiin Skype-palaverilla toimeksiantajan kanssa. Palaverissa asetettiin tavoitteet ja tärkeimmät uudistukset uudelle sivustolle. Toimeksiantaja esitti toiveita sivun visuaalisesta ilmeestä ja käytettävyydestä. Näin sivuston tärkeimmiksi uudistuksiksi ja tavoitteiksi muodostuivatkin sivuston visuaalisuus ja käytettävyys. Erityistoiveen toimeksiantaja esitti siitä, että tulevaisuudessa sivustoa olisi miellyttävä käyttää myös mobiilissa ja tabletilla. Palaverissa sovittiin myös ajankohta sille, milloin uuden sivuston tulisi olla valmis julkaistavaksi ja käyttöön otettavaksi. Päivämääräksi asetettiin 14. marraskuuta 2019, jolloin sivusto esiteltäisiin DIGIJOUJOU-hankkeen päätösseminaarissa.

Opinnäytetyön toimeksiantaja on luonut erilaisista oppimateriaaleista, tehtävistä ja opiskelun apuna käytettävistä työkaluista koostuvan tekstisisällön uudistettavalle sivustolle. Toimeksiantaja ei halua, että tätä tekstisisältöä muutettaisiin uudistuksessa. Tästä syystä näin ei myöskään tehdä. Toisin sanoen, sivustolta uudistetaan kaikki muu, paitsi itse tekstisisältö. Tekstisisältöä kuitenkin voidaan jäsenellä paremmin hahmotettavaan muotoon.

7.1 Suunnitteluprosessi ja -aikataulu

Uuden verkkosivuston suunnittelu alkaa teoriaan tutustumisella. Teoriasta pyritään selvittämään, mitkä ovat nykypäivän asettamat vaatimukset verkkosivuille yleisesti, miten verkkosivuston uudistusprosessi tulisi tehdä ja mitä siinä tulisi huomioida. Tähän liittyen tutustutaan myös teoriatietoon sivuston käytettävyydestä, navigoinnista, kokonaisrakenteesta ja visuaalisesta ulkoasusta.

Sivuston uudistusprosessi toteutetaan opinnäytetyöprosessin yleisen aikataulun mukaan, joka on liitteenä (Liite 1) tässä opinnäytetyössä. Opinnäytetyöprosessin aikatauluun kuuluu kolme opinnäytetyöseminaaria. Seminaareissa tarkastellaan, missä vaiheessa työ etenee. Aikatauluun kuuluvat sivuston virallinen julkaisupäivä 14.11.2019, jolloin uudistettu sivusto esitellään DIGIJOUJOU-hankkeen päätösseminaarissa, sekä sivuston lopputestaukset. Lopputestaukset suoritetaan aikavälillä 18.11.2019 - 22.11.2019.

Kun teoriapohjaa on kerätty riittävästi, tehdään nykyiselle sivustolle nykytilan analyysi ja arviointi sivuston korjaus- ja uudistustarpeista. Nykytilan analyysissä nykyistä sivustoa verrataan teoriassa esiin tulleeseen tietoon ja siihen, kuinka hyvin sivuston nykyinen versio vastaa teorian asettamiin vaatimuksiin ja tehdään päätöksiä uudistuksista tämän pohjalta. Nykytilan analyysin yhteydessä sivustolle tehdään myös vaatimusmäärittelmä. Nykytilan analyysin voi lukea tämän opinnäytetyön luvusta 6 (s. 27)

Nykytilan analyysin jälkeen aloitetaan uudistetun sivuston informaatioarkkitehtuurin ja kokonaisrakenteen suunnittelu analyysissä esiinnousseiden uudistustarpeiden pohjalta. Informaatioarkkitehtuurin ja rakenteen suunnittelussa pyritään hyödyntämään teoriatiedosta opittuja asioita. Sivuston informaatioarkkitehtuurin ja kokonaisrakenteen suunnittelua käsitellään tarkemmin luvussa 7.1.2 (s. 36).

Kun informaatioarkkitehtuuri ja kokonaisrakenne on suunniteltu, suunnitellaan sivuston navigointijärjestelmä. Navigointijärjestelmää suunniteltaessa pyritään kiinnittämään huomiota erityisesti nykytilan analyysissä esiin nousseisiin ongelmiin sekä navigoinnin joustavuuteen ja rajattomuuteen. Lisää navigointijärjestelmän suunnittelusta luvussa 7.1.2 (s. 36).

Kun suunnitelmat sivuston rakenteellisesta puolesta ja navigoimisesta sivustolla on tehty, voidaan aloittaa sivuston visuaalisen rakenteen suunnittelu. Tässä vaiheessa suunnittelua tehdään toimeksiantajan toiveet edellä, ja niihin pyritään vastaamaan mahdollisimman hyvin. Sivustosta pyritään tekemään raikas ja käyttäjää inspiroiva visuaalinen kokonaisuus. Sivuston visuaalisen ulkoasun suunnittelua käsitellään tarkemmin luvussa 7.1.3 (s. 37).

7.1.1 Toimeksiantajan toiveet

Toimeksiantaja esitti palaverissa toiveita sivun visuaalisesta ulkoasusta ja käytettävyydestä. Toimeksiantajan toiveena on, että ”sivuston yleisilme olisi raikkaampi ja paremmin sivuston käyttöön inspiroiva”. Tähän liittyen toimeksiantaja esitti toiveita ja ehdotuksia sivun väri- ja kuvamaailmasta. Sivustosta oli aikaisemmin tehty esite (Liite 2) kolmannen osapuolen toimesta, jonka värimaailmaan toimeksiantaja on tyytyväinen. Tästä syystä se myös haluaa, että sivuston värimaailma olisi lähes samanlainen.

Jo sivuston aikaisemmassa versiossa on käytetty paljon kuvia. Kuvien käytössä on ollut tarkoituksena, että ne olisivat inspiroivia ja käsiteltävään aiheeseen sidottuja. Tässä ei kuitenkaan sivuston aikaisemmassa versiossa olla onnistuttu niin hyvin kuin oli tavoitteena. Kuvia ei ole saatu sen kokoisiksi kuin on haluttu, eikä niiden asettelu sivustolla ole optimaalinen. Tästä syystä toimeksiantaja toivoo, että kuvien käyttöä parannettaisiin sivustolla. Se toivoo myös, että kuvista voisi tehdä painikkeita tai muita vastaavia ohjaavia elementtejä sivustolle.

Toimeksiantajan mukaan opiskelijat käyttävät sivustoa paljon myös mobiililaitteilla ja tableteilla. Tästä syystä se toivoisi, että sivuston responsiivisuutta parannettaisiin merkittävästi,

jotta sivustoa olisi miellyttävä käyttää kaikilla alustoilla. Toimeksiantaja pyysi myös kiinnittämään tähän erityistä huomiota.

Toimeksiantajalla on myös suunnitelmissa tehdä sivustolla oleviin tehtäviin tehtävänantoja suomeksi äänitteiden muodossa. Kun äänitteet ovat valmiit, ne ladataan SoundCloud-palveluun, jonka kautta ne voidaan lisätä uudistetulle verkkosivustolle.

7.1.2 Informaatioarkkitehtuurin, kokonaisrakenteen ja navigointijärjestelmän suunnittelu

Kuten sanottua, sivuston informaatioarkkitehtuurin suunnittelussa pyritään käyttämään teoriaa suunnittelun tukena. Kuten tämän opinnäytetyön luvussa 3.4 (s. 10) esitettiin, luo informaatioarkkitehtuuri pohjan koko sivuston rakenteelle. Informaatioarkkitehtuurin tärkein tehtävä on auttaa käyttäjää löytämään etsimänsä tieto sivustolta mahdollisimman nopeasti. Tähän vaikuttaa merkittävästi informaatioarkkitehtuurin hierarkkisuus. Tästä syystä myös tässä opinnäytetyössä uudistettavan sivuston informaatioarkkitehtuuri pyritään rakentamaan mahdollisimman hierarkkiseksi. Kuten luvussa 3.4 (s. 10) mainittiin, tieto on hyvä organisoida käyttäjän näkökulmasta jo rakennusvaiheessa. Tämän takia uudistetun sivuston eri sivut jäsenellään käyttäjän näkökulmasta katsoen loogisesti eri teemojen ja kategorioiden mukaan. Näin käyttäjä löytää etsimänsä tiedon sivustolta ja tietää koko ajan, missä sivuston osassa milläkin hetkellä on. Sivuston informaatioarkkitehtuurin suunnittelussa pyritään myös vastaamaan nykytilan analyysissä esiin nousseisiin vaatimuksiin.

Informaatioarkkitehtuurin pohjalta rakennetaan sivuston kokonaisrakenne. Sivustolle tulee yhteensä 45 sivua, joista neljä sivua ovat päätason sivuja. Näistä neljästä sivusta yksi on sivuston pää- ja etusivu. Sivustolle luodaan yksi täysin uusi sivu, jota ei ole aikaisemmassa versiossa. Tämä sivu tulee olemaan yksi sivuston neljästä pääsivusta. Kyseisen pääsivun alasisivuna tulevat olemaan kaikki oppimateriaalisivut. Sivuston rakenne rakennetaan tässä opinnäytetyössä sivulla 10 esitettyä kuviota (Kuvio 1) mukaillen. Sivuston rakenne kuitenkin eroaa kuviossa esitetystä mallista siten, että jokaiselta yksittäiseltä sivulta pääsee liikkumaan kaikille sivuston sivuille. Tämä mahdollistetaan joustavasti rakennetun navigointijärjestelmän avulla.

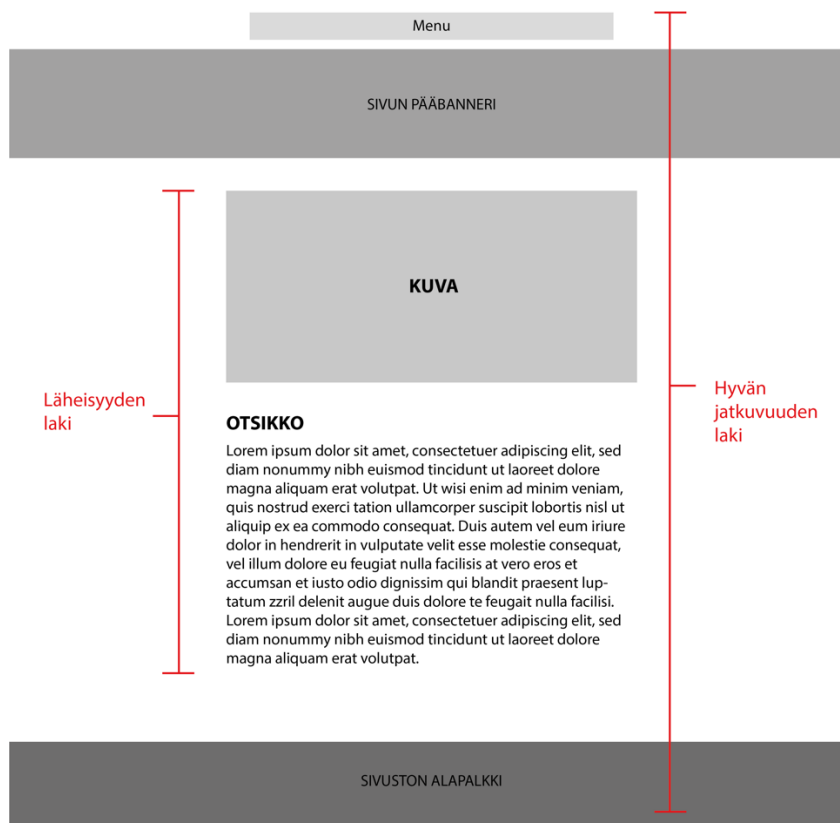
Sivuston navigointijärjestelmä rakennetaan sivuston informaatioarkkitehtuurin pohjalta. Navigointijärjestelmän rakentamisessa hyödynnetään teoriasta saatuja tietoja ja mukailaan sivulla 23 esitettyä kuviota (Kuvio 3). Lisäksi tietysti tarkastellaan nykytilan analyysissä esiin nousseita korjaus- ja kehitystarpeita. Näin sivustosta pyritään rakentamaan mahdollisimman joustava ja käyttäjää rajoittamaton.

Peruseriaatteena uuden navigointijärjestelmän rakentamisessa on, että se mahdollistaa käyttäjän liikkumisen rajoittamattomasti sivulta toiselle. Kuten sivuston nykytilan analyysissä käy ilmi, on käyttäjän liikkuminen sivustolla vahvasti rajoitettua. Tästä syystä uudistetun sivuston navigointijärjestelmässä sivuston sivut jaotellaan hierarkkisesti kategorioitain. Järjestelmässä erotellaan sivuston pää- ja alisivut, joiden välillä käyttäjä pääsee liikkumaan joustavasti ja rajoittamattomasti. Järjestelmän avulla myös osoitetaan käyttäjälle, missä osassa sivustoa hän milläkin hetkellä on.

7.1.3 Sivuston visuaalisen ulkoasun ja responsiivisuuden suunnittelu

Sivuston visuaalisen ulkoasun suunnittelu aloitetaan luvussa 3.5 (s. 11) käsitellyjen rautalankamallien tekemisellä. Näiden mallien avulla pystytään hahmottamaan, miten erilaiset elementit kannattaa asetella yksittäiselle sivulle. Tässä vaiheessa päätetään esimerkiksi navigointivalikon, kuvien, otsikoiden ja leipätekstien paikat sivulla. Rautalankamallien rakentamisessa hyödynnetään myös teoriaa hahmolaeista, joita käsiteltiin luvussa 3.6.2 (s. 13). Sivuston ulkoasun suunnittelussa noudatetaan erityisesti samankaltaisuuden, läheisyyden ja hyvän jatkuvuuden lakeja. Alla olevassa kuvassa (Kuva 9) on itse tehty esimerkki hahmolakien hyödyntämisestä rautalankamallien tekemisessä. Esimerkissä on hyödynnetty läheisyyden ja hyvän jatkuvuuden lakeja, ja se on tehty tässä opinnäytetyössä esitetyn teorian pohjalta.

Kuva 9. Hahmolakien hyödyntäminen rautalankamalleissa

Kuten kuvasta (Kuva 9) voidaan huomata, pystytään hahmolakeja noudattamalla asettelemaan toisiinsa liittyvät elementit sivulle siten, että ne on helppo hahmottaa yhteenkuuluviksi. Esimerkiksi edellä esitetyssä kuvassa (Kuva 9) sivulla olevat kuva, otsikko ja teksti on aseteltu läheisyyden lain mukaan lähekkäin. Näin elementit hahmotettavissa yhteenkuuluviksi. Lisäksi kuvassa on esimerkki siitä, kuinka sivun rakenne voidaan luoda hyvän jatkuvuuden lakia noudattaen. Näin sivulla oleva tieto pystytään esittämään loogisessa järjestyksessä hahmolakien avulla. Tämä myös parantaa sivuston silmäiltävyyttä ja helpottaa kokonaiskuvan muodostamista käyttäjän silmissä. Näin voidaan varmistaa, että käyttäjä löytää sivustolta haluamansa tiedon mahdollisimman nopeasti ja vaivattomasti. Kuten luvussa 4.1 (s. 19) kerrottiin, mitä nopeammin käyttäjä löytää etsimänsä tiedon sivustolta, sitä paremmalla todennäköisyydellä hän myös jää sivustolle.

Kun rautalankamallit on tehty, aloitetaan luvussa 3.6.1 (s. 12) käsiteltyjen visuaalisten mallinnusten rakentaminen. Mallinnusten suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä tehdään myös päätökset sivustolla käytettävistä väreistä, kuvista ja typografiasta. Värien päätöksessä nojataan vahvasti toimeksiantajan toiveisiin ja sivustosta tehdyn esitteen (Liite 1) ulkoasuun. Sivustolle valitaan kolmesta neljään käytettävää väriä, joita käytetään eri tarkoituksiin. Yksi väreistä on sivuston korostusväri, jota käytetään tärkeiden asioiden korostamisessa, kuten otsikoissa ja linkeissä. Tällä värillä pyritään kiinnittämään käyttäjän huomio. Muita värejä käytetään sivuston teksteissä ja taustassa.

Myös kuvamaailmassa nojataan vahvasti toimeksiantajan toiveisiin. Sivustolle pyritään valitsemaan mahdollisimman saman tyyliä kuvia, jotta kuvamaailma pysyy yhtenäisenä. Suurin osa kuvista tulee olemaan ammattikuvia, joissa näkyy ihmisiä työskentelemässä. Kuten luvussa 3.7.2 (s. 15) käsiteltiin, kuvia tulisi kuitenkin käyttää tarkoituksenmukaisesti. Tästä syystä erityishuomiota kuvien kohdalla kiinnitetään siihen, että ne ovat sidottuna kontekstiin. Toisin sanoen tavoitteena on, että kuvat ovat jollain tavalla yhteydessä sivun muuhun sisältöön ja käsiteltävään aiheeseen. Käsiteltävään aiheeseen liittyvien kuvien tarkoituksena on inspiroida käyttäjää käyttämään sivua. Sivustolla käytettävät kuvat valitaan Haaga-Helia ammattikorkeakoulun kuvapankista sekä Pexels.com -sivustolla olevasta avoimesta kuvapankista. Kuvien käytöstä lisätään myös tekijänoikeuslausunto sivustolle. Tekijänoikeuslausunnossa näkyvät sivustolla käytettyjen kuvien lähteet sekä kuvaajat, mikäli ne ovat tiedossa.

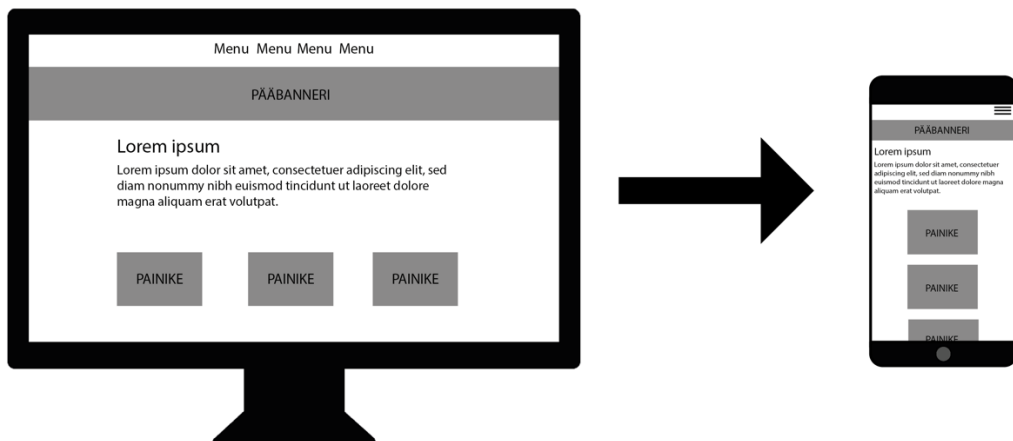
Kuvia hyödynnetään paljon myös sivustolle asetettavissa painikkeissa. Suurin osa sivuston painikkeista tulee olemaan tavalla tai toisella kuvan muodossa. Kuvapainikkeiden rakentamisessa hyödynnetään samankaltaisuuden hahmolakia, joka mainittiin aiemmin tässä luvussa. Jokaisen painikkeen muoto ja perusrakenne tehdään samanlaiseksi, jotta

ne ovat helposti tunnistettavissa painikkeiksi. Ainoastaan painikkeen sisällä oleva kuva vaihtelee eri painikkeiden välillä.

Typografiaan ja tekstin muotoiluun liittyvissä päätöksissä pyritään hyödyntämään luvussa 3.7.3 (s. 16) esitetystä teoriasta esiin nousseita havaintoja. Myös typografiaa käytetään huomion herättämisen välineenä kuten värejä ja kuviakin. Tekstit kuitenkin pyritään pitämään mahdollisimman selkeinä ja helppolukuisina.

Kun eri elementteihin liittyvät päätökset on tehty, tehdään visuaalisten mallinnusten avulla muutama ehdotus siitä, miltä sivusto voisi näyttää käyttäjän silmissä. Näistä vaihtoehdoista toimeksiantaja päättää itsellensä mieluisimmat ulkoasut sivuston eri sivuille. Valintojen jälkeen aletaan rakentamaan sivuston visuaalista ulkoasua valittuja mallinnuksia mukailleen.

Sivuston visuaalista ulkoasua suunniteltaessa kiinnitetään huomiota myös sivuston responsiivisuuteen. Sivustoa tulee pystyä käyttämään myös mobiilissa, ja tästä syystä sivuston ulkoasu ja asetellu pyritään mukauttamaan myös mobiililaitteen näytölle sopivaksi. Alla oleva kuva (Kuva 10) on itse tehty esimerkkikuva. Kuva on luotu tässä opinnäytetyössä esitetyn teorian pohjalta ja havainnollistaa, kuinka mobiiliversion ulkoasu ja asetellu eroaa työpöytäversion ulkoasusta.

Kuva 10. Verkkosivun ulkoasun ja asetellun muutos siirryttäessä mobiiliin

Kuten yllä olevasta kuvasta voidaan huomata, vaikuttaa käytettävän laitteen näytön koko paljon sivun asetelluun. Tästä syystä tässä opinnäytetyössä uudistettavan sivuston mobiiliversion visuaalinen ulkoasu rakennetaan ikään kuin erikseen, ja myös mobiiliversion ulkoasusta tehdään erillisiä visuaalisia mallinnuksia. Suunnittelussa kuitenkin noudatetaan

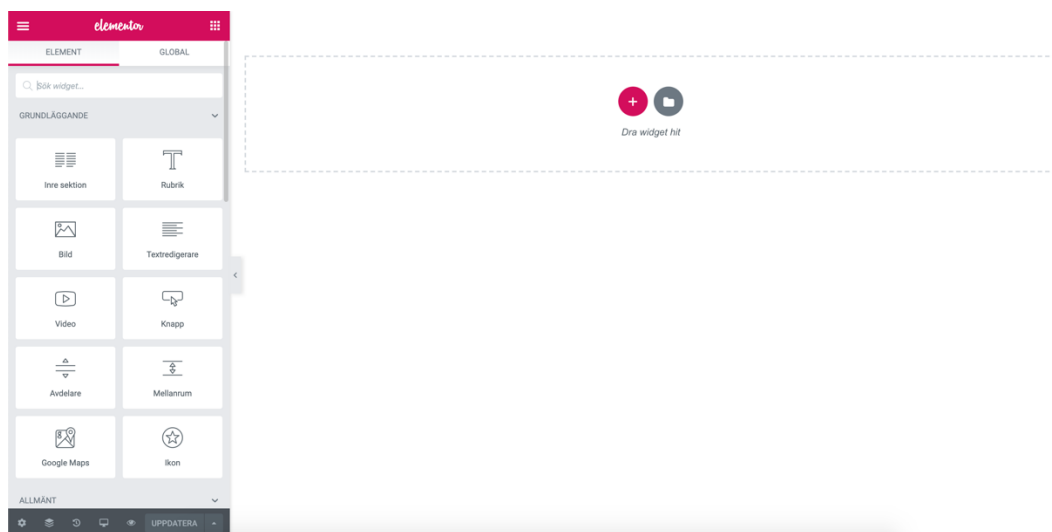
yhteistä linjaa sivuston työpöytä- ja mobiiliversioiden välillä. Samat säännöt pätevät niin työpöydällä kuin mobiilissakin, ja samoja elementtejä, kuten kuvapainikkeita, käytetään molemmissa versioissa.

8 Uudistetun sivuston rakentaminen ja lopputuote

Svenskstudier för högskolestuderande -sivusto on alun perin rakennettu Wordpress-sisällönhallintajärjestelmää käyttäen. Tästä syystä myös verkkosivuston uudistus tehtiin Wordpressillä. Tavoitteena oli tehdä sivustosta visuaalisesti tyydyttävämpi, helppokäyttöisempi ja responsiivisempi. Sivoustouudistuksen toteutus aloitettiin uuden informaatioarkkitehtuurin ja kokonaisrakenteen suunnittelulla, jonka jälkeen sivustolle suunniteltiin uusi navigointijärjestelmä. Tämän jälkeen tehtiin suunnitelmat sivuston sisäisestä rakenteesta rautalankamallien avulla, ja ehdotukset sivuston uudesta visuaalisesta ulkoasusta visuaalisten mallinnusten muodossa. Kun toimeksiantaja oli tehnyt päätöksensä uudesta visuaalisesta ilmeestä, alettiin rakentamaan itse sivustoa.

8.1 Wordpress-sisällönhallintajärjestelmän käyttö

Sivoustouudistus tehtiin luvussa 3.3 (s. 9) esiteltyä Wordpress-sisällönhallintajärjestelmää käyttäen. Koska järjestelmä ei ollut entuudestaan tuttu, toi se omat haasteensa mukaan sivuston rakentamiseen. Aluksi vaikutti siltä, ettei WordPressillä saa luotua muuta kuin blogijulkaisuja. Lyhyen tutkiskelun jälkeen löytyi kuitenkin alla olevassa kuvassa (Kuva 11) näkyvä Elementor-lisäosa, joka pelasti koko verkkosivuston uudistusprojektin.

Kuva 11. Kuvakaappaus Wordpress-sisällönhallintajärjestelmän Elementor-lisäosasta

Jos ei halua tai osaa koodata sivustoa alusta loppuun itse, on Wordpressissä tarjolla valmiita teemoja, joiden antamalla pohjalla oman sivustonsa voi rakentaa. Valmiin teeman valitseminen myös nopeuttaa sivuston rakentamista huomattavasti. Näistä syistä myös tässä opinnäytetyössä tehdyssä verkkosivoustouudistuksessa valittiin pohjaksi valmis Wordpress-teema. Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston uudeksi teemaksi valikoitui Astra-niminen teema. Teema on täysin responsiivinen ja yhteensopiva yllä olevassa

kuvassa (Kuva 11) näkyvän Elementor-muokkauslisäosan kanssa. Nämä ovat myös syitä sille, miksi Astra valikoitui sivuston teemaksi.

Elementor-lisäosa yksinkertaisti ja helpotti sivuston rakentamista huomattavasti. Kuten luvussa 3.3 (s. 9) kerrottiin, Elementor mahdollistaa sivuston rakentamisen ilman koodia. Se toimii ”drag and drop” -periaattella, eli suomeksi ”vedä ja pudota” -periaatteella. Tällä tarkoitetaan sitä, että Elementorin työkaluvalikosta voi valita erilaisia elementtejä, vetää ne kursorilla sivulle ja pudottaa haluamalleen paikalle. Toisin sanoen, Elementor teki sivuston rakentamisesta melko yksinkertaista, nopeaa ja helppoa.

Elementor-lisäosa antaa myös mahdollisuuden muokata sivuston mobiili- ja tablettiversioita haluamallaan tavalla ilman, että muutokset näkyvät sivuston työpöytäversiossa. Tämän ominaisuuden avulla oli mahdollista taata se, että sivustosta tulee täysin responsiivinen ja sivuston ulkoasu ja asettelu mukautuu käytettävän laitteen näytön mukaisesti. Elementorin avulla pystyy myös piilottamaan haluamiaan elementtejä sivuston eri versioista. Esimerkiksi kaikkien elementtien, jotka näkyvät työpöydällä, ei tarvitse näkyä mobiilissa ja päinvastoin.

Sivuston rakentamisessa hyödynnettiin myös Wordpressillä rakennettavia sivupohjia. Tämä nopeutti sivuston rakentamista entisestään. Sivupohjien rakentaminen aloitettiin siten, että sivuston sivut jaettiin kolmeen eri tasoon. Näitä tasoja ovat päätason sivut, pääsivun alisivut ja alisivujen alisivut. Tasot voidaan jakaa myös tasoihin yksi, kaksi ja kolme. Ensimmäisenä kuitenkin rakennettiin sivupohja sivuston ulkoasun perusrakenteelle sellaisista elementeistä, jotka toistuvat jokaisella sivulla. Näitä elementtejä ovat mm. sivuston värimaailma, pääotsikko ja footer, eli alapalkki. Tämän jälkeen perusrakenteen pohjalta rakennettiin tasokohtaiset sivupohjat. Jokaiselle tasolle rakennettiin oma sivupohja, joka toistuu jokaisella saman tason sivulla. Ykköstason sivuilla on oma sivupohja, kuten myös kakkos- ja kolmostason sivuilla. Toisin sanoen, sivupohjia rakennettiin perusrakenteen lisäksi kolme. Sivupohjaan tehdään valmiiksi sivun asettelu ja siinä myös osoitetaan kuvien, painikkeiden ja tekstien paikat. Kun sivu rakennetaan valmiin sivupohjan päälle, on sivulla asettelu jo valmiina, jolloin siihen tarvitsee sijoittaa vain kuvat, painikkeet ja tekstisäältä niille osoitetuille paikoille. Näin yksittäisen sivun rakentamiseen kului huomattavasti vähemmän aikaa.

8.2 Informaatioarkkitehtuuri ja sivuston kokonaisrakenne

Uudistetun Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston informaatioarkkitehtuuri rakennettiin nykytilan analyysin pohjalta. Informaatioarkkitehtuuria rakennettaessa myös sivuston kokonaisrakenne alkoi hahmottua paremmin. Sivuston aikaisemmassa versiossa eri tehtävälueiden sivut näkyivät pääsivuina. Sivuston kokonaisrakennetta oli vaikea hahmottaa, ja sen käytettävyys hieman kärsi. Lisäksi sivustolla oli paljon sivuja, joille ei ollut pääsyä kuin tietyn sivun kautta. Tähän tarvittiin muutos, ja tästä syystä sivustolle luotiin yksi täysin uusi sivu, joka toimii pääsivuna kaikille eri tehtävälueiden sivuille. Tämän muutoksen avulla sivuston informaatioarkkitehtuurista saatiin hierarkkisempi ja selkeämpi.

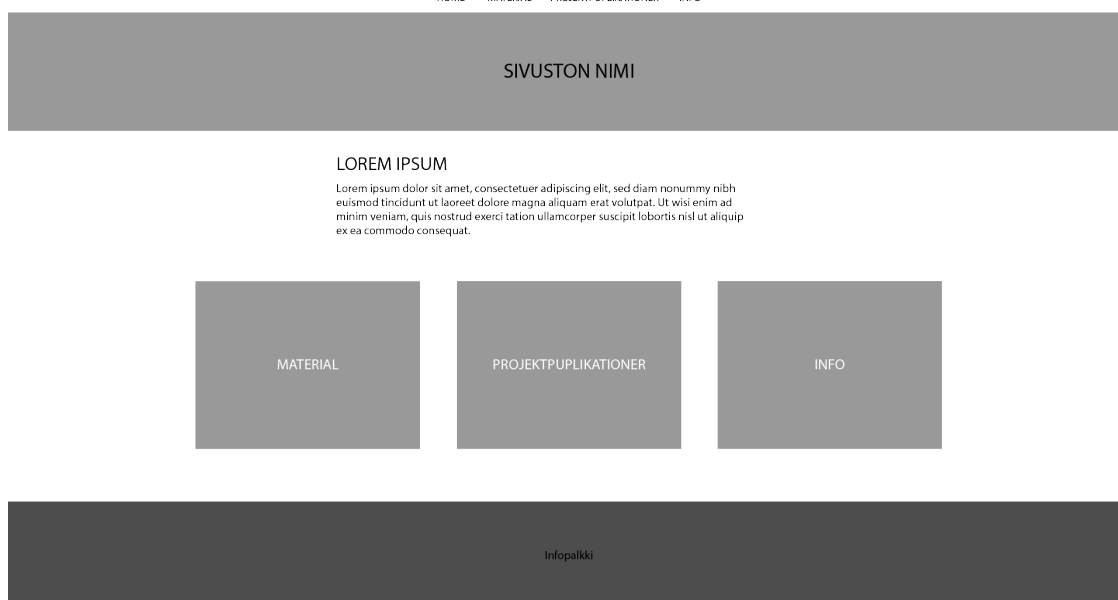
Sivustolla on laskettu olevan yhteensä 45 sivua, jotka jaettiin kolmelle eri tasolle. Ensimmäisellä tasolla ovat sivuston pääsivut, joita on yhteensä neljä kappaletta. Loput 41 sivua ovat jaettu toiselle ja kolmannelle tasolle. Toisella tasolla ovat pääsivujen alisivut ja kolmannella tasolla ovat alisivujen alisivut. Esimerkiksi edellä mainittu täysin uusi sivu on nimeltään ”Aktiviteter”. Tämä sivun alisivuihin kuuluvat kaikki eri tehtävälueiden sivut, joita on yhteensä seitsemän. Tehtävälueiden sivut ovat sivuja, joilla on erilaisia tehtäviä ja oppimateriaaleja. Jokaisella tehtävälueiden sivulla on oma teemansa, kuten esimerkiksi rekrytointi tai myynti ja markkinointi. Tehtävälueiden sivujen alisivuina ovat itse tehtäväsivut, joilta nämä tehtävät ja oppimateriaalit löytyvät. Uuden informaatioarkkitehtuurin pohjalta sivustolle rakennettiin myös uudistettu navigointijärjestelmä, jota käsitellään luvussa 8.4 (s. 47).

8.3 Visuaalinen ulkoasu

Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston visuaalisen ulkoasun uudistuksessa pyrittiin seuraamaan sille tehtyä suunnitelmaa mahdollisimman hyvin. Uudistuksessa edettiin järjestelmällisesti vaiheesta toiseen. Ensin luotiin yleiskuva sivun asettelusta rautalankamallien avulla, jonka jälkeen tehtiin visuaalisiin elementteihin liittyvät päätökset ja alettiin tekemään visuaalisia mallinnuksia.

8.3.1 Rautalankamallit

Sivuston uudistetun visuaalisen ulkoasun luominen aloitettiin rautalankamallien rakentamisella. Seuraavalla sivulla olevassa kuvassa (Kuva 12) on esimerkki yhdestä sivuston suunnitteluprosessin aikana tehdystä rautalankamallista. Kyseisessä rautalankamallissa on mallinnus uudistetun sivuston etusivun rakenteesta.

Kuva 12. Rautalankamalli uudistetun sivuston etusivusta

Kuten ylläolevasta kuvasta voidaan huomata, tehtiin rautalankamalleista hyvin pelkistettyjä ja värittömiä. Tarkoituksena oli vain tehdä hahmotelma siitä, mitä elementtejä sivulla on ja miltä asettelu sivustolla voisi näyttää. Esimerkiksi kuvassa olevat vaaleammalla harmaalla esitetyt laatikot ja palkit näyttävät kuvien paikan ja tummemmalla harmaalla oleva palkki kuvastaa sivuston footeria, eli alapalkkia. Rautalankamallien rakentamisen jälkeen päätettiin erilaiset visuaaliset elementit, kuten värit, typografia ja kuvat.

8.3.2 Värit, typografia ja kuvat

Kuten luvussa 7.1.3 (s. 37) kerrottiin, värien päätöksessä nojattiin vahvasti toimeksiantajan toiveisiin ja sivustosta jo ennalta tehtyyn esitteeseen. Esitteessä käytettiin korostusvärinä marjapuuron punaista. Väri ei kuitenkaan ollut tarpeeksi huomiota herättävä, joten sitä kirkastettiin hieman, ja näin sivuston korostusväriksi valikoitui kirkas pinkki. Korostusväriä käytetään sivuston otsikoissa, linkeissä ja footerissa. Korostusvärin lisäksi valittiin kaksi muuta väriä, jotka ovat valkoinen ja harmaa. Valkoista käytetään sivuston taustavärinä. Lisäksi sitä käytetään teksteissä, joiden taustalla on kuva tai edellä mainittu pinkki korostusväri. Harmaata käytetään pääsääntöisesti sivuston leipäteksteissä. Yhdessä nämä kolme väriä muodostavat raikkaan ja inspiroivan kokonaisuuden. Lisäksi väreillä pyritään parantamaan sivuston hahmotettavuutta. Pinkki väri erottuu sivusta niin vahvasti, että sillä merkatut tärkeät asiat on helppo löytää sivustolta nopeasti.

Sivuston typografian valinnassa keskityttiin sen selkeyteen. Sivustolla on paljon tekstisisältöä, joten tekstin muotoilulla on tärkeä rooli. Sivuston typografiaa valittaessa haluttiin,

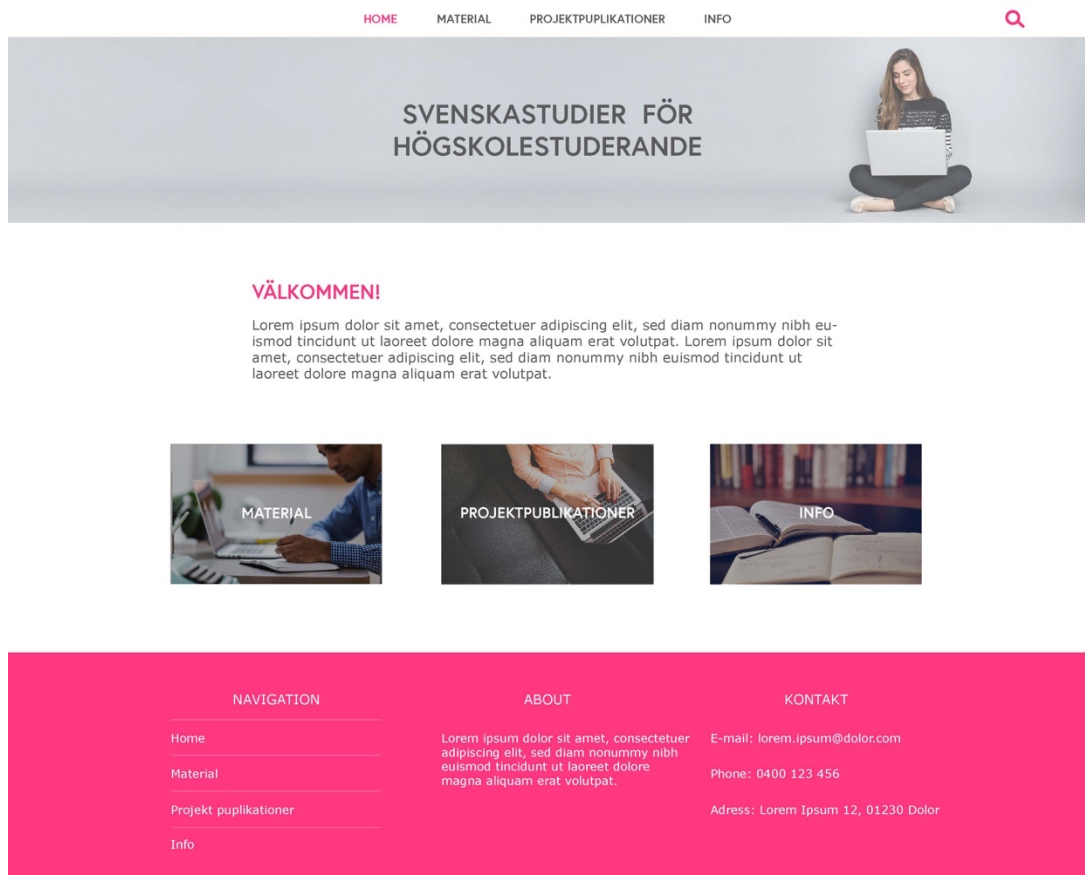

että se on selkeää ja helposti luettavaa. Tästä syystä sivustolla käytettäväksi kirjaisimeksi eli fontiksi valikoitui Wordpressin Elementor-lisäosasta löytyvä Amiko. Se on helppolukui- nen ja selkeä perusfontti, joka sopii hyvin niin otsikoihin kuin leipäteksteihinkin. Sivustolla käytetään siis vain yhtä kirjaisinta, jota käytetään tilanteen mukaan eri väreissä ja eri ko- koisena. Tekstin muotoilussa kiinnitettiin huomiota siihen, että eri tekstien välinen hierar- kia pysyy selkeänä. Esimerkiksi sivun pääotsikko on isompi kuin sitä seuraava alaotsikko ja leipätekstit. Otsikot ovat aina merkitty pinkillä värillä ja leipätekstit harmaalla, sivun pää- bannerissa olevaa sivuston nimeä lukuun ottamatta.

Sivuston kuvamaailma rakennettiin siten, että kuvat ovat keskenään saman tyyliä ja liit- tyvät aina jollain tavalla käsiteltävään aiheeseen. Esimerkiksi, jos kyseessä on uusiutuviin energianlähteisiin liittyvä tehtävä, on sen yhteydessä kuva uusiutuvista energianlähteistä. Kuvia haluttiin hyödyntää myös paljon sivustolle tulevista painikkeissa. Painikkeiden suh- teen kiinnitettiin paljon huomiota siihen, että ne ovat tunnistettavissa painikkeiksi. Tähän vaikutettiin värien ja tekstien avulla. Ajatuksena oli, että painikkeen perusnäkyssä ku- vaa on tummennettu hieman, ja sen päällä on valkoinen teksti. Kun kursori viedään pai- nikkeen päälle, muuttuu kuva vaaleammaksi ja kuvan päällä oleva teksti pinkiksi. Sivus- tolla käytetyt kuvat on kerätty Haaga-Helia ammattikorkeakoulun kuvapankista sekä Pexels.com -sivustolla olevasta kuvapankista. Kuvat on valittu luvussa 7.1.3 (s. 38) esitet- tyjen perusteiden mukaisesti.

8.3.3 Visuaaliset mallinnukset

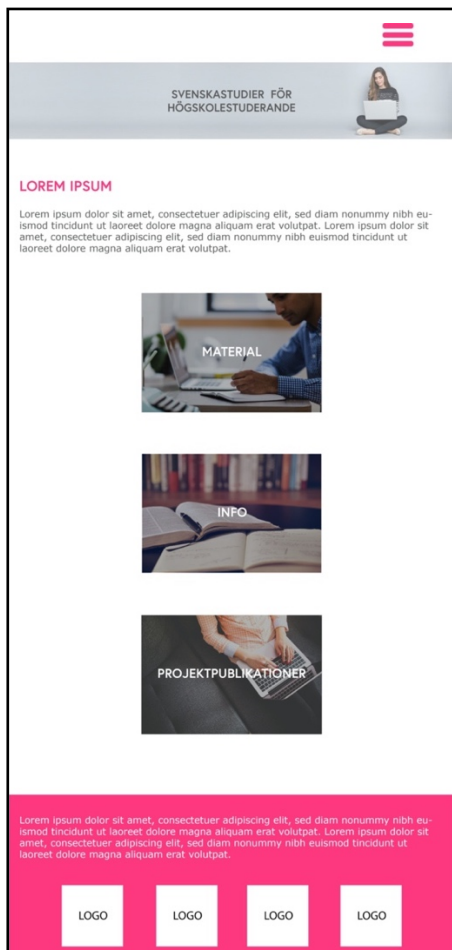
Visuaalisten elementtien ollessa selvillä, alettiin sivustosta tekemään visuaalisia mallin- nuksia. Visuaaliset mallinnukset rakennettiin aikaisemmin tehtyjen rautalankamallien poh- jalta. Kuten rautalankamallit, myös visuaaliset mallinnukset tehtiin Adobe Illustrator -ohjel- malla. Mallinnuksista pyrittiin tekemään mahdollisimman saman näköisiä kuin oikea verk- kosivu, jotta niistä pystyisi näkemään realistisesti, miltä uusi sivusto voisi näyttää. Seuraa- valla sivulla olevassa kuvassa (Kuva 13) on yksi esimerkki sivuston etusivusta tehdyistä mallinnuksista.

Kuva 13. Visuaalinen mallinnus sivuston ulkoasusta

Kuten yllä olevasta kuvasta voidaan huomata, mukailtiin visuaalisten mallinnusten tekemisessä vahvasti rautalankamallien mukaista asettelua. Mallinnukseen on vain lisätty värit, kuvat ja tekstien muotoilut.

Koska sivuston responsiivisuuden parantaminen oli yksi uudistuksen päätavoitteista, tehtiin visuaalisia mallinnuksia myös sivuston mobiiliversiosta. Koska mobiililaitteen näyttö on huomattavasti kapeampi kuin tietokoneen näyttö, ei asettelu voi pysyä täysin samana eri versioiden välillä. Mobiiliversiosta tehtiin seuraavalla sivulla olevan kuvan (Kuva 14) mukaisia mallinnuksia.

Kuva 14. Visuaalinen mallinnus sivuston etusivun mobiiliversiosta

Yllä olevassa kuvassa on mallinnus sivuston etusivun mobiiliversiosta. Visuaalisten mallinnusten avulla pystyttiin luomaan selkeä kuva siitä, miltä sivusto tulisi näyttämään eri käyttöalustoilla. Tämä tehtiin myös siksi, että tiedettiin Elementor-lisäosassa olevasta mahdollisuudesta muokata sivuston mobiiliversiota erikseen.

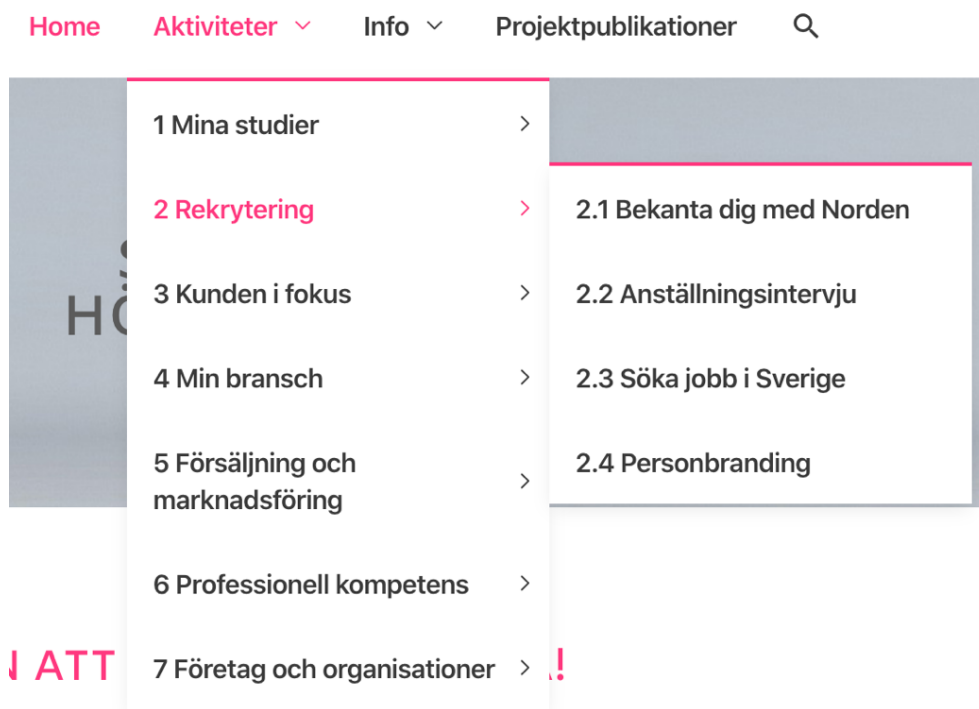
Visuaalisten mallinnusten avulla tehtiin muutama erilainen ehdotus toimeksiantajalle sivuston uudistetusta visuaalisesta ulkoasusta. Mallinuksissa suurin ero oli eri elementtien asetteluissa. Näistä ehdotuksista toimeksiantaja valitsi mielestensä parhaan version, jonka pohjalta sivustoa alettiin rakentamaan. Samalla toimeksiantaja myös hyväksyi ehdotuksen sivustolla käytettävistä väreistä ja kuvamaailmasta. Sivustosta pyrittiin tekemään mahdollisimman saman näköinen kuin toimeksiantajan valitsemassa mallinuksessa oli esitetty.

8.4 Navigointi sivustolla

Vaikka uudistetun sivuston navigointijärjestelmä oli suunniteltu valmiiksi jo ennen sivuston rakentamisen aloittamista, rakennettiin se vasta viimeisenä sivuston uudistusprosessissa.

Tämä johtui siitä, että kaikki sivut tuli olla rakennettuna valmiiksi, ennen kuin ne pystyttiin lisäämään navigointijärjestelmään. Etukäteen tehty suunnitelma ja selkeä tavoite kuitenkin tekivät uuden navigointijärjestelmän rakentamisesta nopeaa ja yksinkertaista. Kun sivut olivat jo suunnitelmassa jaoteltu selkeästi pää- ja alisivuihin, oli ne helppo sijoittaa oikeaan järjestykseen navigointijärjestelmässä. Suunnitelma myös auttoi hahmottamaan, mikä alaisuus kuuluu minkäkin pääsivun alle.

Navigointijärjestelmästä rakennettiin mahdollisimman joustava ja käyttäjän liikkumista rajoittamaton, kuten teoriassa ja sen pohjalta tehdyssä suunnitelmassa oli määritelty. Navigoinnin rakentamisessa huomioitiin myös nykytilan analyysissä esiin nousseet kehityskohdat ja korjaustarpeet. Alla olevassa kuvassa (Kuva 15) on kuvakaappaus uudistetun sivuston navigointijärjestelmästä.

Kuva 15. Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston uudistettu navigointijärjestelmä

Kuten kuvasta voidaan huomata, on sivut jaoteltu selkeästi ylä- ja alakategorioiden. Tässä ajatuksena on, että sivu olisi mahdollisimman hierarkkinen. Näin sivuston navigointijärjestelmä myös tukee ihmisen luonnollista tapaa jaotella asioita ylä- ja alakäsitteisiin, kuten luvussa 3.4 (s. 10) esitetystä teoretisesta käsitteestä käy ilmi. Saman kategorian sivut on jaoteltu yhden pääkäsitteen alle. Esimerkiksi aikaisemmin esitetystä kuvasta (Kuva 15) näkyy, kuinka ”Aktiviteter” on pääkäsite, jonka alle on sijoitettu kaikki tehtävälueen sivut aihealueittain. Aiheita on yhteensä seitsemän, joista yksi on nimeltään ”Rekrytering”, joka toimii

yläkäsittelenä kaikille rekrytointia käsitteleville tehtäväsivuille. Nämä tehtäväsivut ovat siis sivun ”Rekrytering” alasivuja. Sama kaava toistuu kaikkien sivujen kohdalla.

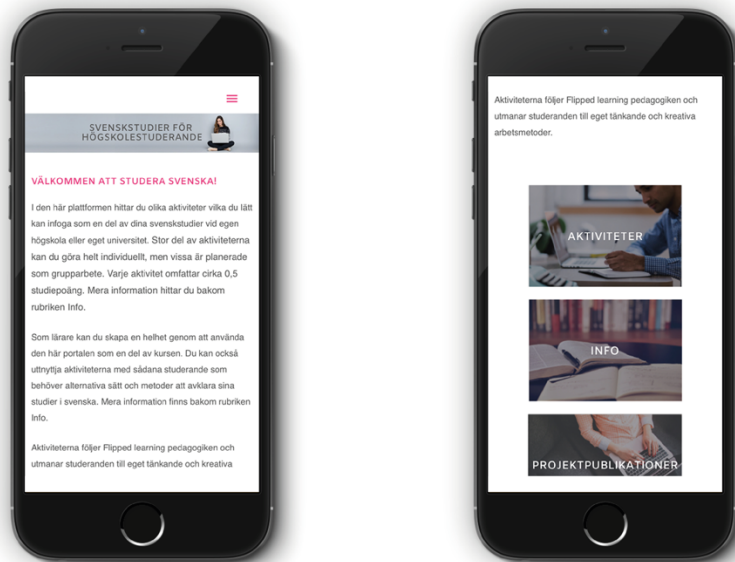
Suurin muutos sivuston uudistetussa navigointijärjestelmässä verrattuna vanhaan järjestelmään on se, että kaikki sivuston kaikki sivut ovat sijoitettu navigointijärjestelmään. Tämä mahdollistaa sen, että käyttäjällä on jatkuvasti mahdollisuus liikkua rajoittamattomasti sivulta toiselle. Käyttäjä voi siirtyä sivulta toiselle ilman, että hänen tarvitsee kulkea tiettyä polkua ja tiettyjen sivujen kautta, kuten vanhassa järjestelmässä. Uudessa navigointijärjestelmässä myös osoitetaan korostusvärin avulla käyttäjälle, missä osassa sivustoa hän milläkin hetkellä sijaitsee. Se sivu, jolla käyttäjä on, näkyy järjestelmässä korostetusti pinkillä värillä, kun muut sivut näkyvät harmaalla värillä. Myös tämän sivun yläsivut osoitetaan pinkillä värillä, jolloin käyttäjä tietää tarkalleen, mitä polkua hän on sen hetkelle sivulle kulkenut. Näin ehkäistään sitä, ettei käyttäjä eksy sivustolle.

Kuten edellä mainitusta kuvasta voidaan huomata, on sivuston navigointijärjestelmään sijoitettu myös hakutoiminto. Hakutoiminnon avulla käyttäjän on mahdollista etsiä haluaamansa tietoa sivustolta käyttämällä haettavaan tietoon liittyviä hakusanoja. Esimerkiksi, jos käyttäjä haluaisi löytää edellä mainittuun rekrytointiin liittyvää tietoa, voisi hän tehdä haun hakusanalla ”rekrytering”. Tällöin kaikki sivut, joilla sana ”rekrytering” esiintyy, näkyvät hakutuloksissa. Joustavaksi ja rajoittamattomaksi rakennetun navigointijärjestelmän ohella tämä lisää käyttäjän mahdollisuuksia löytää etsimänsä tieto sivulta nopeasti ja helposti.

8.5 Verkkosivustouudistuksen lopputuote

Uudistettu Svenskstudier för högskolestuderande -sivusto on visuaalisesti miellyttävä, helppokäyttöinen ja täysin responsiivinen verkkosivusto. Pirteä ja raikas ulkoasu yhdessä joustavan navigointijärjestelmän ja hyvän responsiivisuuden kanssa muodostavat kokonaisuuden, jota on miellyttävä käyttää kaikilla käyttöalustoilla. Sivusto toimii ongelmitta niin työpöydällä ja tabletilla kuin mobiilissakin.

Sivusto rakennettiin Wordpress-sisällönhallintajärjestelmän Elementor-lisäosan avulla. Ensimmäisenä rakennettiin sivuston työpöytäversio, jonka jälkeen sivun asettelu muotoiltiin erikseen myös mobiili- ja tablettialustoille sopivaksi. Näin sivustosta saatiin täysin responsiivinen. Seuraavalla sivulla olevassa kuvassa (Kuva 16) on nähtävissä mobiiliversio uudistetun sivuston etusivusta. Kuva kertoo hyvin, miten sivuston asettelu mukautuu käyttöalustan mukaan.

Kuva 16. Svenskstudier för högskolestuderande -sivuston etusivu mobiilinäkyvässä

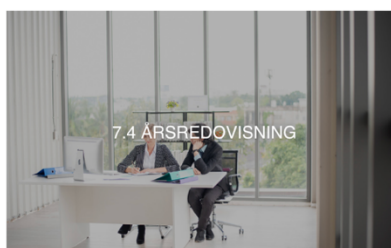
Kuten yllä olevasta kuvasta voidaan huomata, sivuston ulkoasu mukautuu käyttöalustan mukaisesti ongelmitta. Tämä oli yksi uuden sivuston tärkeimmistä tavoitteista. Työpöytä-versiosta poiketen, kaikki kuvapainikkeet esitetään mobiilissa allekkain. Myös otsikoiden ja leipätekstin koko on optimoitu mobiililaitteen näytön koolle sopivaksi.

Sivuston visuaalisesta ulkoasusta tehtiin raikas ja käyttöön inspiroiva. Siitä myös saatiin täysin visuaalisten mallinnusten avulla tehtyjen suunnitelmien mukainen. Tämä myös miellytti toimeksiantajaa, koska sivuston visuaalisen ulkoasun parantaminen oli yksi uudistuksen päätavoitteista. Visuaalinen ulkoasu muodostettiin käyttämällä ennalta määriteltyjä värejä, kuvamaailmaa ja typografiaa fiksusti visuaalisten mallinnusten avulla tehdyn suunnitelman mukaan. Jokaisella sivustolla käytettävällä värillä ja kuvalla on oma tehtävänsä. Värit ohjaavat käyttäjää ja auttavat häntä hahmottamaan tärkeimmät asiat sivustolla. Tämä myös parantaa sivuston silmäiltävyyttä

Luultavasti suurin rooli erilaisista visuaalisista elementeistä on kuitenkin sivustolla olevilla kuvilla. Suurin osa sivustolla olevista kuvista ei ole vain staattisia kuvituskuvia, vaan niillä on jokin tehtävä. Kuvat esimerkiksi toimivat painikkeina sivustolla. Kuten seuraavalla sivulla olevassa kuvassa (Kuva 17) näkyvästä kuvakaappauksesta on nähtävissä, painikkeista on tehty mahdollisimman selkeitä ja interaktiivisia. Interaktiivisuudellaan ne kertovat käyttäjälle olevansa painikkeita.

7 FÖRETAG OCH ORGANISATIONER

Nu är det dags att lära dig mera om företag och organisationer. Du övar att presentera företag muntligt och skriftligt, bekantar dig med uppstarts företag och studerar årsredovisningar. Det blir också intressant att kolla hur företagen syns i sociala medier i Norden.

Kuva 17. Kuvapainikkeet Svenskstudier för högskolestuderande -sivustolla

Kuva on tunnistettavissa painikkeeksi sen sisällä olevan tekstin ansiosta. Lisäksi kuvan ja tekstin värit muuttuvat, kun kursori viedään kuvan päälle. Tämän voi havaita edellä olevasta kuvasta (Kuva 17). Kursori on näennäisesti viety yhden kuvista päälle, joka näkyy vaaleampana kuin muut kuvat, ja jonka teksti näkyy pinkillä värillä. Viimeistään tässä vaiheessa käyttäjä ymmärtää, että kuva toimii painikkeena, jota painamalla pääset siinä ilmoitetulle sivulle.

Toimeksiantaja toivoi, että jokaisella tehtäväsivulla olisi käsiteltävään aiheeseen liittyvä kuva. Toiveen mukaan kuva sijoitettaisiin sivun alkuun, otsikon ja alkutekstin yhteyteen. Toimeksiantaja kuitenkin halusi myös luvussa 7.1.1 (s. 35) esitetyt suomenkieliset äänitteet sivulle, mielellään sivun alkuosaan. Tämä kuitenkin aiheuttaisi sen, että sivun alussa olisi liikaa elementtejä, joka haittaisi sivun hahmotettavuutta ja silmäiltävyyttä. Tähän kuitenkin löydettiin ratkaisu, jossa sivulle sisällytetyt äänite ja kuva yhdistetään yhdeksi elementiksi. Tästä syntyi seuraavalla sivulla olevan kuvan (Kuva 18) mukainen tulos.

SVENSKSTUDIER FÖR HÖGSKOLESTUDERANDE

7.3 UPPSTARTSFÖRETAG

Du bekantar dig med begreppet "uppstartsföretag", fenomenet i Norden och lär dig om nordiska uppstartsföretag (speciellt Finland och Sverige) och redogör för den aktuella situationen i olika länder.

Kuuntele tehtävänanto suomeksi:

Kuva 18. Kuvan ja äänitteen yhdistelmä tehtäväsivulla

Kuvassa (Kuva 18) punaisella laatikolla rajattu elementti esittää, miltä kuvan ja äänitteen yhdistelmä sivulla näyttää. Tämä ratkaisu ei ollut osana suunnitelmaa, ja se tehtiin vasta sivuston rakennusvaiheessa. Tämä johtui siitä, että äänitteen muodossa olevat tehtävänannot olivat unohtuneet sivuston visuaalisen ulkoasun suunnittelusta kokonaan. Kuvan (Kuva 16) mukainen ratkaisu kuitenkin tyydytti kaikkia osapuolia, joten se myös toteutettiin.

Kuten sanottua, uudistetusta Svenskstudier för högskolestuderande -sivustosta syntyi visuaalisesti raikas ja inspiroiva, interaktiivinen, helppokäyttöinen ja täysin responsiivinen kokonaisuus. Lopputulos miellytti kaikkia projektin osapuolia ja se sai myös paljon positiivista palautetta. Lisää lopputuotteesta saadusta palautteesta voi lukea luvusta 8.5.2 (s. 54). Lopputuotteen kokonaisuudessaan voi käydä katsomassa osoitteessa: <https://svenskstudieribuffeformat.com/>.

8.5.1 Lopputuotteen testaus

Kun sivoustouudistus oli saatu valmiiksi, sitä testattiin kohderyhmään kuuluvilla käyttäjillä. Testauksen avulla selvitettiin, kuinka hyvin uudistettu sivusto vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin. Tavoitteita olivat miellyttävä, raikas ja sivuston käyttöön inspiroiva visuaalinen ulkoasu, käytettävyyden parantaminen sekä sivuston responsiivisuus. Käytettävyyden osalta testauksessa huomioitavat asiat ovat sivuston selkeys ja hahmotettavuus sekä navigointi sivustolla. Responsiivisuuden osalta testattiin, kuinka hyvin sivusto mukautuu puhelimen näytölle, miltä sivuston ulkoasu näyttää mobiilissa ja kuinka helppo sivuston mobiiliversiota on käyttää.

Testaukset suoritettiin 20.11.2019 ja 22.11.2019. Testaukseen osallistui viisi opiskelijaa, joiden ikä vaihteli 20-30 ikävuoden välillä. Näin he myös kuuluvat sivuston kohderyhmään. Sivuston testaus toteutettiin jokaisen testaajan kanssa erikseen noin 15-20 minuutin sesioissa. Testaus eteni siten, että ensimmäisenä testaajalle kerrottiin sivuston tarkoitus ja uudistukselle asetetut tavoitteet. Tämän jälkeen testaaja sai selata sivuston työpöytäversiota oman mielensä mukaan noin viiden minuutin ajan. Kun testaaja oli selannut sivustoa aikansa, antoi hän palautetta työpöytäversion ulkoasusta ja käytettävyydestä.

Työpöytäversion testauksen jälkeen toteutettiin sama testaus sivuston mobiiliversiolla. Testaaja sai selata sivustoa älypuhelimellaan noin viiden minuutin ajan. Tämän jälkeen hän antoi palautetta mobiiliversioiden ulkoasusta ja käytettävyydestä. Sivuston testaamisen jälkeen keskusteltiin siitä, kuinka hyvin uudistettu sivusto vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin. Keskustelussa testaaja kertoi mielipiteensä siitä, kuinka hyvin uudistuksen eri tavoitteet on saavutettu. Kun kaikki testaukset oli suoritettu, kerättiin niistä saatu data yhteen palautteen, joka on tässä opinnäytetyössä liitteenä (Liite 3).

Vaikka kaikki testaukset suoritettiin jokaisen testaajan kanssa kahden kesken, oli kaikkien testaajien sivustosta antamissa palautteissa paljon yhtäläisyyksiä. Sivuston visuaalista ulkoasua kuvailtiin raikkaaksi, selkeäksi ja sivuston käyttöön inspiroivaksi. Myös sivuston väri- ja kuvamaailmaa, sekä niiden sopivuutta muuhun ulkoasuun, keuhuttiin. Testaajat huomasivat kuitenkin myös pieniä kauneusvirheitä sivuston visuaalisessa ulkoasussa. Nämä eivät kuitenkaan heidän mukaansa vaikuta sivuston käyttöön.

Palautteen mukaan sivustoa on myös helppo käyttää. Sivusto on selkeä ja sen navigointijärjestelmä on helposti ymmärrettävä. Sivustolla on helppo liikkua, tieto löytyy nopeasti eikä käyttäjä eksy sivustolle. Testaajien mukaan on myös hyvä, että sivustolla on useita

tapoja liikkua. Joidenkin testaajien antaman palautteen mukaan sivuston navigointijärjestelmän ulkoasua olisi kuitenkin voinut kehittää vieläkin selkeämmäksi. Myös sivustolla olevissa painikkeissa havaittiin parannettavaa. Vaikka painikkeet ovat helposti hahmotettavissa painikkeiksi, ei niiden klikattava tai painettava alue kata koko painikkeessa olevan kuvan aluetta. Tästä syystä pelkästään kuvaa klikkaamalla tai painamalla ei välttämättä pääse siirtymään painikkeen osoittamalle sivulle. Painikkeesta tulee klikata tai painaa sen sisällä olevaa tekstiä, jotta siirtyminen onnistuu. Tämä vaikuttaa jonkin verran sivuston käytettävyyteen.

Sivuston responsiivisuus keräsi myös runsaasti palautetta. Testaajien antaman palautteen mukaan sivusto mukautuu hyvin myös puhelimen näytölle. Sivuston mobiiliversio on selkeä ja sitä on helppo käyttää. Pieniä käyttöön vaikuttamattomia kauneusvirheitä, kuten kuvapainikkeiden kokojen vaihtelu, oli kuitenkin havaittavissa myös mobiiliversiossa. Myös edellä mainittu painikkeissa havaittu ongelma korostuu erityisesti mobiilissa. Tästä huolimatta mobiiliversion ulkoasu ja rakenne on selkeä, ja sitä on helppo käyttää. Joidenkin testaajien mielestä sivuston mobiiliversion ulkoasu on jopa parempi kuin työpöytäversiossa.

Kaikkien testaajien mielestä uudistetulle sivustolle asetetut tavoitteet on saavutettu hyvin. Pienistä kauneusvirheistä huolimatta visuaalinen ilme on selkeä, raikas ja sivuston käyttöön inspiroiva. Lisäksi sivuston kokonaisrakenne on helposti hahmotettavissa. Käytettävyys on hyvä, vaikka siinä havaittiinkin pieniä virheitä. Sivustoa on yksinkertaista käyttää, navigointi on helppoa ja joustavaa, ja tieto löytyy sivustolta helposti. Sivusto myös mukautuu älypuhelimien näytölle hyvin, ja sitä on helppo käyttää niin mobiilissa kuin työpöydälläkin. Kaikki testaajien antamat palautteet löytyvät tässä opinnäytetyössä liitteenä olevasta testaustulosten pohjalta koostetusta taulukosta (Liite 3).

8.5.2 Lopputuotteesta saatu palaute

Lopputuotteeseen oltiin erittäin tyytyväisiä ja siitä saatiin paljon positiivista palautetta. Uudistettu Svenskstudies för högskolestuderande -sivusto esiteltiin DIGIJOUJOU-hankkeen päätösseminaarissa 14. marraskuuta 2019. Toimeksiantajan mukaan uutta sivustoa kiiteltiin, ja palautetta sivustosta annettiin paljon.

Palautetta annettiin sivuston visuaalisesta ilmeestä, käytettävyydestä ja rakenteesta. Visuaalisesta ulkoasusta annettiin palautetta, että alusta on visuaalisesti miellyttävä ja siitä on selkeästi huomattavissa, että visuaalista ulkoasua on ollut luomassa ammattilainen. Eri-

tyistä palautetta annettiin sivuston kuvista ja siitä, kuinka hyvin ne sopivat sivuston muuhun ulkoasuun. Lisäksi myös sivuston värimaailma keräsi kehuja. Käytettävyydestä palautetta annettiin sen verran, että sitä on selkeästi ajateltu sivustoa rakennettaessa. Rakennetta puolestaan keuhuttiin hyvin selkeäksi. Yleisesti ottaen palaute koostui siitä, että sivusto näyttää todella ammattimaiselta työltä.

Myös toimeksiantaja itse on tyytyväinen sivustouudistuksen lopputulokseen. Erityisen tyytyväinen toimeksiantaja on sivuston uuteen visuaaliseen ulkoasuun. Toimeksiantajan mukaan sivuston visuaalinen ulkoasu on miellyttävä ja toimiva kokonaisuus, joka on myös helposti silmäiltävissä.

9 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä Svenskstudier för högskolestuderande -sivustosta visuaalisesti miellyttävämpi, helppokäyttöisempi ja responsiivisempi. Visuaalisesta ulkoasusta oli tavoitteena tehdä raikas ja sivuston käyttöön inspiroiva. Tähän pyrittiin vaikuttamaan pirteällä värimaailmalla ja kontekstisidonnaisilla kuvilla. Sivuston helppokäyttöisyyden parantaminen määriteltiin tavoitteissa siten, että sivusto olisi selkeämpi, sillä olisi helpompi navigoida ja sieltä olisi helpompi löytää tietoa. Responsiivisuuden parantaminen määriteltiin siten, että sivustoa tulisi pystyä tulevaisuudessa käyttämään myös mobiililaitteilla. Tätä tavoitetta toimeksiantaja myös painotti vahvasti, koska monet sivuston käyttäjät käyttävät sivustoa toimeksiantajan mukaan paljon myös mobiililaitteilla.

Sivoustouudistuksen myötä syntynyt lopputuote vastasi mielestäni asetettuihin tavoitteisiin oikein hyvin. Uudistettu sivuston visuaalisesti miellyttävä kokonaisuus, jossa värejä ja kuvia on käytetty fiksusti. Sivusto on myös rakenteeltaan selkeä ja sitä on helppo käyttää. Joustavan navigointijärjestelmän ansiosta sivustolla liikkuminen on vaivatonta, eikä tieto huku sivustolle. Käyttäjä myös tietää jatkuvasti, missä sivuston osassa milläkin hetkellä on. Toimeksiantajan toiveiden mukaan uudistettu sivusto on myös täysin responsiivinen, eli se mukautuu käyttöalustan mukaisesti. Sivustoa voi käyttää ongelmitta työpöydällä, mobiilissa ja tabletilla. Olen itse tyytyväinen työn lopputulokseen. Tietysti aina on parannettavaa, mutta kaikki työlle asetetut tavoitteet saavutettiin mielestäni hyvin.

Henkilökohtaisina oppimistavoitteinani oli oppia käyttämään Wordpress-sisällönhallintajärjestelmää, oppia verkkosivujen suunnittelu- ja rakentamisprosessista sekä kehittämään taitojani ison projektin aikataulutuksessa ja hallinnassa. En ollut ennen opinnäytetyön aloittamista käyttänyt Wordpressiä. En kuitenkaan uskonut sen tuottavan minulle ongelmia, koska olin aikaisemmin käyttänyt vastaavia järjestelmiä. Wordpress oli kuitenkin huomattavasti erilaisempi kuin mitä olin ajatellut. Aluksi vaikutti siltä, etten osaa käyttää järjestelmää ollenkaan, enkä saa sivuston rakentamista edes alkuun. Wordpressissä on kuitenkin useita eri tapoja luoda verkkosivuja, ja aloinkin etsiä tietoa näistä erilaisista tavoista. Etsinnän tuloksena löysin Elementor-muokkauslisäosan, jonka avulla pystyin rakentamaan verkkosivuston samalla tavalla kuin minulle entuudestaan tutuilla järjestelmillä. Ilman tätä lisäosaa työ olisi luultavasti jäänyt tekemättä, tai ainakaan lopputulos ei olisi ollut yhtä miellyttävä.

Ennen työn aloittamista verkkosivuston suunnittelu- ja rakentamisprosessi oli minulle jokseenkin tuttu. Prosessi oli kuitenkin huomattavasti laajempi ja pidempi kuin odotin. Se

myös vaati odotettua enemmän työtä. Tähän liittyy vahvasti myös ajanhallinta, jota käsitelään myöhemmin tuonnempana. Vaikka teorian löytäminen aiheesta oli haastavaa, onnistuin keräämään vahvan teoriapohjan työlle. Teorian avulla pystyin selkeyttämään itselleni prosessin eri vaiheita ja niiden asettamia vaatimuksia.

Ajanhallinta ja projektien aikatauluttaminen eivät ole ikinä kuuluneet vahvuuksiini. Siksi tähän opinnäytetyöhön asetin itselleni oppimistavoitteeksi kehittää aikatauluttamisen ja projektinhallinnan taitojani. Tässä en kuitenkaan onnistunut kovinkaan hyvin. Työn aloittaminen viivästyi pahasti ja tästä syystä myös aika oli hyvin rajallista. Toisin sanoen, minulle tuli kiire, ja tästä syystä myös projektin varsinainen aikataulutus jäi tekemättä. Ainoa aikataulutukseen liittyvä asia oli, että sivuston tulisi olla valmis 14. marraskuuta 2019 mennessä. Tämä mielessäni aloin tehdä töitä kovalla kiireellä uuden sivuston rakentamiseksi vasta todella myöhään. Kiireestä huolimatta pääsin sellaiseen lopputulokseen, joka miellytti kaikkia osapuolia.

Saavutin oppimistavoitteeni hyvin, aikataulutusta ja projektinhallintaa lukuun ottamatta. Kuten sanottua, teoria auttoi minua hahmottamaan verkkosivuston suunnittelun ja rakentamisen prosessia, ja sen laajuutta, paremmin. Teorian avulla opin myös sivuston kokonaisrakenteesta ja informaatioarkkitehtuurista, joka oli itselleni täysin uusi ja vieras termi ennen opinnäytetyön tekemistä. Teorian avulla pystyin pitämään itseni kartalla siitä, mitä sivulla pitäisi olla ja mitä ei.

Wordpressissä opin käyttämään muitakin ominaisuuksia kuin pelkästään Elementor-lisäosaa. Opin mm. rakentamaan omien tavoitteideni mukaisen navigointijärjestelmän Wordpressissä ja hyödyntämään sivupohjia työssäni. Sivupohjien käyttö oikeastaan pelasti minut opinnäytetyöni suhteen, koska niiden käyttö nopeutti työtäni huomattavasti.

Mielestäni onnistuin hyödyntämään teoriaa työni tukena hyvin. Kuten kerroin aiemmin, oli työhön liittyvää relevanttia ja ajantasaista teoratietoa hankala löytää, mutta lopulta onnistuin keräämään vahvan teoriapohjan työlleni. Oikeastaan kaikki sivustouudistuksessa tekemäni työ nojautui tavalla tai toisella teoriaan. Erittäin hyödylliseksi koin Jakob Nielsenin ja Steve Krugin teoksista saadut teoratiedot sivuston käytettävyydestä ja navigoinnista sivustolla. Opin teoriasta paljon ja pystyin myös rakentamaan erilaisia malleja ja kuvioita (tässä opinnäytetyössä esitetyt kuvat) työni tueksi teorian pohjalta. Teorian ansiosta työskentelyni oli suunniteltua ja asetettuihin tavoitteisiin sidottua.

Työn lopputulos on mielestäni onnistunut. Uudistetusta sivustosta saatiin täysin suunnitelmien mukainen ja kaikki siihen liittyvät tavoitteet saavutettiin. Lisäksi sen rakentamisessa

on hyödynnetty relevanttia teoriatietoa liittyen sivuston rakenteeseen ja käytettävyyteen. Onnistuin luomaan sivustosta juuri sellaisen kuin olin ajatellutkin. Mielestäni kuvien käyttö painikkeina oli hyvä oivallus ja ratkaisu, joka lisää hieman sivuston interaktiivisuutta. Ilman haasteita uudistetun sivuston luominen ei kuitenkaan onnistunut.

Kuten sanottua, Wordpressin käyttö ja ajanhallinta toivat omat haasteensa projektiin. Wordpressin käytön opetteleminen vei jonkin verran aikaa ja aikataulutus petti pahemman kerran. Lisäksi työhön liittyi jonkin verran rajoitteita. Esimerkiksi Wordpressin käyttö oli yksi näistä rajoitteista. En saanut itse valita, millä järjestelmällä sivusto rakennetaan, koska toimeksiantaja oli tehnyt sivuston aikaisemman version Wordpressillä. Toimeksiantaja oli myös ostanut Wordpressin maksullisen version, joten mielestäni oli reilua, että myös uudistus tehdään Wordpressillä. Sen käytön opetteleminen itsenäisesti oli hieman haastavaa, mutta myös palkitsevaa. Wordpress on kuitenkin yksi maailman käytetyimmistä sisällönhallintajärjestelmistä. Toinen rajoite oli sivuston sisältö. Sovimme toimeksiantajan kanssa, että en tee sisällöllisiä muutoksia sivuston tekstisisältöihin. Muutoksia tehtiin ainoastaan sisällön ulkoasuun. Tämä vaikutti jonkin verran joidenkin sivujen asetteluun, mutta mielestäni lopputulos on rajoituksista huolimatta hyvä.

Hyvästä lopputuloksesta huolimatta olisin voinut tehdä monia asioita toisin tai paremmin opinnäytetyöhöni liittyen. Kuten sanottua, olisin voinut tehdä sivustouudistuksen aikataulutuksen paremmin ja aloittaa työskentelyn aikaisemmin. Olisin myös omasta puolestani voinut kommunikoida enemmän toimeksiantajatiimin kanssa ja kysyä heidän mielipiteitään enemmän. Kommunikointi jäi jokseenkin vähäiseksi. Tämä kuitenkin johtuu siitä, että en kiireessäni ehtinyt kysyä palautetta toimeksiantajalta.

Vaikka opinnäytetyössä tehdyn verkkosivustouudistuksen lopputulos on hyvä, voi kaikkea aina parantaa ja kehittää edelleen. Tässä opinnäytetyössä pääpaino oli sivuston visuaalisessa ulkoasussa, käytettävyydessä ja responsiivisuudessa. Tästä syystä esimerkiksi hakukoneoptimointiin liittyvät asiat jäivät täysin työn ulkopuolelle. Jos sivustoa kehitettäisiin entisestään, olisi hakukoneoptimointi luultavasti seuraava askel. Sivustolla käytetään myös paljon kuvia. Tämä saattaa hidastaa sivuston latausnopeutta, jos kuvat ovat liian suuria. Mielestäni onnistuin pitämään kuvien tiedostokoot kohtuullisissa rajoissa, mutta niitä olisi mahdollista vielä pienentää. Toisin sanoen, sivuston latausnopeuksien optimointia voisi vielä kehittää. Lisäksi myös sivuston ylläpidosta olisi voinut tehdä helpompaa. Esimerkiksi, jos sivustolle pitäisi lisätä uusi sivu, ainoastaan minä tiedän, mitä sivupohjaa tulisi käyttää milläkin sivulla ja mitä eri elementtejä sivulle tulisi laittaa. Toimeksiantajan mukaan sivulle ei kuitenkaan ole tulossa enää uusia sivuja, joten tämä ei varsinaisesti ole ongelma.

Yhteenvetona voidaan todeta, että työ on onnistunut. Kaikki työlle asetetut tavoitteet saavutettiin ja sivusto vastaa kaikkia odotuksia. Omista oppimistavoitteistani saavutin kaksi kolmesta, ja jatkan ajanhallinnan harjoittelua. Työstä jäi kuitenkin paljon hyviä oppeja mieleen. Tämän työn ansiosta osaan suunnitella ja rakentaa uuden verkkosivun ja tunnen siihen liittyvän työprosessin. Olen tyytyväinen työn lopputulokseen ja omaan oppimiseeni. Kuten luvussa 8.5.2 (s. 54) esitetystä sivustosta saadusta palautteesta käy ilmi, myös toimeksiantaja on tyytyväinen työn lopputulokseen.

Lähteet

Astra 2019. Wordpress Astra -teema. Luettavissa: <https://wpastra.com/>. Luettu: 21.11.2019.

Budiu, R. 10.11.2019. Information Foraging: A Theory of How People Navigate on the Web. Nielsen Norman Group. Luettavissa: <https://www.nngroup.com/articles/information-foraging/>. Luettu: 13.11.2019.

ClubRunner 2019. 10 Golden Rules of Website Design & Functionality. Luettavissa: <https://site.clubrunner.ca/page/10-golden-rules-of-website-design-functionality>. Luettu: 12.9.2019.

Colorlib 29.7.2019. 30 Best Website Mockups for Building Innovative Websites. Blogi. Luettavissa: <https://colorlib.com/wp/website-mockups/>. Luettu: 12.9.2019.

DIGIJOUJOU 2019. DIGIJOUJOU-hanke. Luettavissa: <https://digijoujou.aalto.fi>. Luettu: 17.11.2019.

Elementor 2019. The Ultimate WordPress Design Solution. Luettavissa: <https://elementor.com/design/>. Luettu: 12.9.2019.

Gaeta, V. 22.5.2017. Website Redesign Checklist: The 10 Steps You Need to Be Successful. Learning Center. Impact. Luettavissa: <https://www.impactbnd.com/blog/website-redesign-checklist-creating-a-smooth-transition>. Luettu: 12.11.2019.

Gans, S. 2.7.2017. Gestalt Laws of Perceptual Organization. VeryWell Mind. Luettavissa: <https://www.verywellmind.com/gestalt-laws-of-perceptual-organization-2795835>. Luettu: 15.11.2019.

Gerhardt-Powals, J. 1996. Cognitive Engineering Principles for Enhancing Human-Computer Performance. International Journal of Human-Computer Interaction.

Harvey, S. 20.7.2018. Is it me you're looking for? Finding your target audience. Medium. Luettavissa: https://medium.com/@steve_fabrik/is-it-me-youre-looking-for-finding-your-target-audience-be6b5f15f133. Luettu: 17.11.2019.

- Heikkinen, J. 13.10.2016. Hahmolait vievät käyttäjän perille. Blogi. Luettavissa: <https://www.blinkhelsinki.fi/blogi/hahmolait-vievat-kayttajan-perille>. Luettu: 15.11.2019.
- Idler, S. 6.9.2012. 10 Things To Know About Images In Web Design. CX Insights Blog. Luettavissa: <https://usabilla.com/blog/10-things-to-know-about-images-in-web-design/>. Luettu: 12.9.2019.
- Korpela, J. 2010. Verkkajulkaisun typografia. RPS-Yhtiöt.
- Krug, S. 2013. Don't Make Me Think, Revisited: A Common Sense Approach to Web Usability. New Riders.
- Laine, A. 2004. Hahmolait käytettävyyden parantajina. Tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Luettavissa: <http://www.mit.jyu.fi/opetus/opinnayte/LuK/Hahmolait/#TOC1>. Luettu: 12.9.2019.
- Lake, L. 15.4.2019. The Purpose and Elements of Situation Analysis - Discover the Benefits of Situation Analysis for Business Success. The Balance Small Business. Luettavissa: <https://www.thebalancesmb.com/purpose-and-elements-of-a-situational-analysis-2295754>. Luettu: 12.11.2019.
- Marcotte, E. 2014. Responsive Web Design. A Book Apart. New York.
- McIntire, P. 2007. Visual Design for the Modern Web. New Riders.
- Nielsen, J. 1995. Navigating Large Information Spaces. Multimedia and Hypertext: The Internet and Beyond. Morgan Kaufmann Publishers. Luettavissa: <https://www.nngroup.com/articles/navigating-large-information-spaces/>. Luettu: 17.11.2019.
- Nielsen, J. 31.10.2010. Photos as Web Content. Luettavissa: <https://www.nngroup.com/articles/photos-as-web-content/>. Luettu: 12.9.2019.
- Patel, N. 21.3.2019. Poor Sales? Maybe You Need a Website Redesign: Here's How. The Daily Egg blogi. Luettavissa: <https://www.crazyegg.com/blog/website-redesign-tips/>. Luettu: 12.11.2019.
- Samara, T. 2014. Design Elements: Understanding the Rules and Knowing When to Break Them. Rockport Publishers.

Sinkkonen, I., Nuutila, E. & Törmä, S. 2009. Helppokäyttöisen verkkopalvelun suunnittelu. Tietosanoma Oy. Helsinki.

TIEKE 2019. Kohderyhmän määrittely. Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry. Luettavissa: <https://oma.tieke.fi/pages/viewpage.action?pagelId=3441045>. Luettu: 6.9.2019.

Visual Paradigm 15.8.2016. Wireframe. Luettavissa: <https://www.visual-paradigm.com/learning/handbooks/agile-handbook/wireframe.jsp>. Luettu: 14.11.2019.

Willams, B., Damstra, D. & Stern, H. 2015. Professional WordPress: Design and Development, 3rd edition. Wrox. New York.

Liitteet

Liite 1. Opinnäytetyöprosessin aikataulu

Opinnäytetyöprosessin aikataulu		
Tapahtuma	Päivämäärä	Opinnäytetyön etenemisvaihe
1. Seminaari	21.5.2019	- Työn aihe valittu, rakenne ja suunnitelma valmis - Alustava johdanto kirjoitettu - Teoriassa käytetyt lähteet valittu
2. Seminaari	17.9.2019	- Työn teoriaosuus valmis ja sivuston rakentaminen aloitettu
Uudistetun sivuston julkaisu	14.9.2019	- Uudistetun verkkosivun julkistaminen DIGIJOIJOU-hankkeen päätösseminaarissa
3. Seminaari	19.11.2019	- Verkkosivustouudistus valmis - Opinnäytetyöraportti valmis
Sivuston lopputestaus	Toteutetaan aikavälillä: 18.11.2019 - 22.11.2019	- Valmista sivustoa testautetaan kohderyhmään kuuluvilla henkilöillä - Testauksilla pyritään selvittämään, kuinka hyvin uudistettu sivusto vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin

Hur skapade vi en öppen, karriärfrämjande online-portal för svenskstudier i högskolor?

Projektteam – Teija Lehto Laurea UAS, Marjaana Halsas Haaga-Helia UAS, Taina Votkin Aalto-universitetet, Liisa Wallenius Haaga-Helia UAS

DIGIJOJOU

Ett nationellt, treårigt utvecklingsprojekt DIGIJOJOU som finansieras av undervisningsministeriet i Finland (Ministry of Education) Deltagare: 12 högskolor och universitet - 52 högskolektorer i ämnen svenska och finska som andraspråk.

Mål 1

att utveckla ny digital pedagogik och läroplan för digital språkinläring.

Mål 2

att bygga flexibla inlärningsstigar för högskolestuderande.

Mål 3

att öka samarbetet mellan olika högskolor och universitet.

www.svenskstudieribuffeformat.com

- en öppen, digital materialportal (Wordpress)
- syfte: att erbjuda en bred aktivitetsbank för studier i svenska på nivå B1-C1
- varje uppgift ger mervärde för studerandenas substanskompetens
- de branschriktade temana kan användas och tillämpas inom de flesta högskole- och universitetsutbildningar
- uppgifterna följer konsekvent task-based learning, flipped learning, blended learning och CLIL (Content Integrated Language Learning) som pedagogiska metoder
- portalen uppmuntrar till reflektivt och kommunikativt sätt att arbeta

1. Kartläggning

- En enkät till studerande om handledning och feedback för att kartlägga och underlätta planeringen, 181 svar från tre högskolor.
- Önskemål: tydliga och klara uppgiftsinstruktioner även på finska trots målnivån B1-B2 samt lättillgänglighet och enkel teknisk konstruktion i portalen.
- Kartläggning av studerandenas it-färdigheter och kompetenser med språkinlärningsapplikationer, online-ordböcker, presentationsgrafik, andra språkportaler och virtuella möten.

2. Testande

- Studerandefeedback konsekvent via olika enkät – teamet har kontinuerligt utvecklat portalen på basis av feedbacken med fokus på tydlighet, lättillgänglighet och intresseväckande utseende.
- Enkla och användarvänliga instruktioner.
- Möjlighet att utveckla studerandenas egna digitala färdigheter (verktyg och applikationer), modern pedagogik och möjlighet att studera helt i egen takt.
- Lärarna ansåg att öppet materialpaket är väldigt välkommet och möjliggör stark integration till studiebranschen och samarbete mellan lärare inom olika områden, inte enbart språklärare.
- Alla temana är förankrade i högskolestuderandenas ämnesrelaterade studier.

3. Framtid

- Att utveckla användarvänlighet i alla mobila kanaler.
- Varför svenska? Vilka dörrar öppnar bredare språkfärdigheter i grannspråket i hela Norden?
- Satsning på marknadsföring inom samtliga högskolor i Finland och gärna även vidare i de andra nordiska länderna.
- CampusOnline och Digicampus i Finland.

Mera om projektet kan du läsa i följande publikationer:

ICERI2018
<https://www.theseus.fi/handle/10024/156842>
INTED2019
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201904104759>

Liite 3. Uudistetun sivuston lopputestauksen tulokset

Svenskstudier för högskolestuderande -lopputestauskäyttäjillä

Testaajat	Visuaalinen ulkoasu	Käytettävyys (navigointi, selkeys ja hahmotettavuus)	Responsiivisuus
Testaaja 1	Ulkoasu on raikas. Myös tyhjän tilan määrää kunnioitettu ulkoasussa ja asetelussa. Kiva värimaailma ja hyvät kuvat, jotka sopivat sivuston ulkoasuun.	Sivusto on helppokäyttöinen ja selkeä. Navigointijärjestelmä on helposti ymmärrettävä. On myös kiva, että sivustolla on useita tapoja liikkua. Kuvapainikkeet erottaa selkeästi painikkeiksi.	Sivusto mukautuu hyvin myös puhelimen näytölle. Sivusto on selkeä, ja sitä on helppo käyttää myös mobiilissa.
Testaaja 2	Selkeä ja toimiva ulkoasu, joka inspiroi sivuston käyttöön. Sivuston antama ensivaikutelma on kuitenkin hieman turhan "virallinen". Ulkoasussa myös pieniä kauneusvirheitä, kuten vaihtelevat kuvien koot. Tämä ei kuitenkaan vaikuta käyttöön.	Sivustoa on helppo käyttää. Suomenkieliset tehtävänannot äänitteiden muodossa ovat hyvä lisä. Sivustolla navigointi on selkeää, ja tieto löytyy sivustolta nopeasti ja helposti.	Sivusto mukautuu hyvin puhelimen näytölle. Pieniä kauneusvirheitä löytyy myös mobiiliversiosta. Toimii kuitenkin hyvin, ja on helppo ja selkeä käyttää myös mobiilissa.
Testaaja 3	Hyvä värimaailma. Ulkoasu on selkeä.	Sivustoa on helppo käyttää, eikä käyttäjä eksy sivustolle. Navigointi toimii ongelmitta.	Sivusto mukautuu hyvin myös mobiiliin. Ulkoasu on ehkä jopa parempi mobiilissa kuin työpöydällä. Mobiiliversion ulkoasu ja rakenne on selkeä.
Testaaja 4	Sivuston ulkoasu on nykyaikainen, tyylikäs ja selkeä. Se on myös nuorekas ja raikas, ja innostaa ja inspiroi sivuston käyttöön. Sivuston asetelusta on selkeä ja tasapainoinen.	Kohderyhmää on selkeästi ajateltu sivuston rakentamisessa. Navigointijärjestelmä on selkeä ja eri aihealueet on jäsennetty hyvin. Navigointijärjestelmän ulkoasua olisi kuitenkin voinut vielä kehittää. Sivustolla olevat on selkeästi hahmotettavissa painikkeiksi. On hyvä, että on annettu useita erilaisia tapoja liikkua sivustolla. Sivusto on yleisesti ottaen toimiva kokonaisuus ja käyttötarkoitukseen sopiva.	Sivusto mukautuu hyvin myös mobiiliin. Tekstiä ehkä hieman liikaa. Tämä on kuitenkin ymmärrettävää, koska tekstisisältöä pystyttiin muokkaamaan rajallisesti.
Testaaja 5	Sivuston visuaalinen ulkoasu on ammattimaisen näköinen. Voisi kuvitella, että sivusto olisi isommankin organisaation käytössä. Sivuston etusivun asetelusta heräsi ajatus, että pitäisikö painikkeet olla ylempänä.	Sivustoa on yksinkertaista käyttää. Navigointi on helppoa. Olisi kuitenkin hyvä, jos sivustolla olevien painikkeiden klikattava alue olisi koko painikkeessa olevan kuvan kokoinen.	Sivusto mukautuu hyvin mobiiliin. Painikeongelma kuitenkin korostuu erityisesti mobiilissa, jossa painettava alue on vieläkin pienempi.